

Byprofiler for Billund Kommunes 7 største byer

Byprofiler for Vorbasse, Hejnsvig, Sønder Omme, Grindsted, Stenderup Krogager, Billund og Filskov, der peger frem og sætter retning for udvikling af byerne

Vi er stærke sammen og hver for sig...

Både som borger og borgmester er jeg rigtig stolt over vores stærke byer, hvor vi oplever et dejligt og engageret sammenhold med frivillige kræfter, der skaber noget godt for hinanden. Takket være borgernes entreprenørånd har vi et bugnende kultur- og fritidsudbud med tilbud til enhver smag og alder.

På tværs af kommunen oplever jeg borgere, frivillige og ildsjæle, der tager ansvar for sig selv og for hinanden, og der løses allerede meget rigtig godt lokalt. Det betyder, at vi hver især har rig mulighed for at leve det gode liv, som det ser ud for lige netop os. Det er jeg meget taknemmelig for.

Sammen kan vi bygge bro

Vores byer har hver især en unik identitet, som skaber lokal stolthed. En identitet, der udspringer af byernes historie, fællesskaber samt by- og erhvervsstruktur. Samtidig er der udfordringer i og på tværs af byerne, hvor kommunen og samarbejdspartnere bør bygge bro, fordi udfordringerne bedst løses i fællesskab. Vi kan nemlig noget forskelligt, og sammen kan vi noget helt fantastisk.

I kommunalbestyrelsen ønsker vi at skabe det bedst mulige grundlag for samarbejde på tværs af byer, kommune og samarbejdspartnere. Og det er dette ønske, der ligger til grund for, at vi har udviklet byprofiler for kommunens syv største byer.

Vores ønske er, at byprofilerne kommer ud og lever. For vi skal lære af hinanden og stå sammen. Byprofilerne er første skridt på vejen, og vi glæder os til de kommende.

Rigtig god læselyst.

Med venlig hilsen

Stephanie Storbank, borgmester i Billund Kommune

Her er Børnenes Hovedstad

Indhold

- 03 Introduktion – formål, fundamentet og overblik
- 07 Stærke sammen og hver for sig
- samlet overblik over byernes udviklingsområder
- 12 Unikke byprofiler for Billund Kommunes 7 største byer

Et afsæt for udvikling af det unikke og det fælles

Byprofilerne peger frem og skal sætte retning for udvikling af byerne for borgere og andre aktører i og omkring kommunen.

Med dette afsæt skal de læses som retningsangivende for udviklingen i byerne og på tværs af byerne.

Udvikling skal skabe mening og værdi for de enkelte byer og på tværs, og byprofilerne skal fungere som et afsæt for at gå nye veje og skabe løsninger i fællesskab.

De er således en tilgang til at arbejde med udvikling. Dermed skal der kobles konkrete handlinger på byprofilerne, og det skal ske i et samarbejde mellem borgere, kommunen og relevante samarbejdspartnere.

AFSÆT OG FORSTÅELESERAMME FOR BYPROFILERNE

I de enkelte byprofiler præsenteres udvalgte udviklingsområder for alle 7 byer. Udviklingsområderne er unikke, og de er udviklet med afsæt i de behov og håb, som er italesat omkring de enkelte byer. Samtidig er der store overlap mellem byernes udviklingsområder, idet mange byer har udviklingspotentialer og udfordringer, der tematisk ligner hinanden. Derfor har byerne både nogle udviklingsområder, som ligner andre byers og nogle, som er unikke for den enkelte by.

Udviklingsområderne er udvalgt på baggrund af en længerevarende proces på cirka et år, hvor et stort antal aktører har været inddraget med henblik på at bidrage med deres blik på de enkelte byer og de tværgående potentialer og udfordringer.

Implement har som den rådgivende og faciliterende aktør i processen set på tværs af de mange input og udvalgt udviklingsområderne med kvalificering fra Billund Kommune. Dette så byernes udviklingsområder er tro mod de mange stemmer, der har bidraget til processen og samtidig giver mening i et større udviklingsperspektiv, hvor byprofilerne kan gøre sig gældende i en årrække. Det betyder også, at der er mulige udviklingsområder, der er blevet identificeret i processen, men som ikke er repræsenteret i byprofilerne.

7 helstøbte byer...

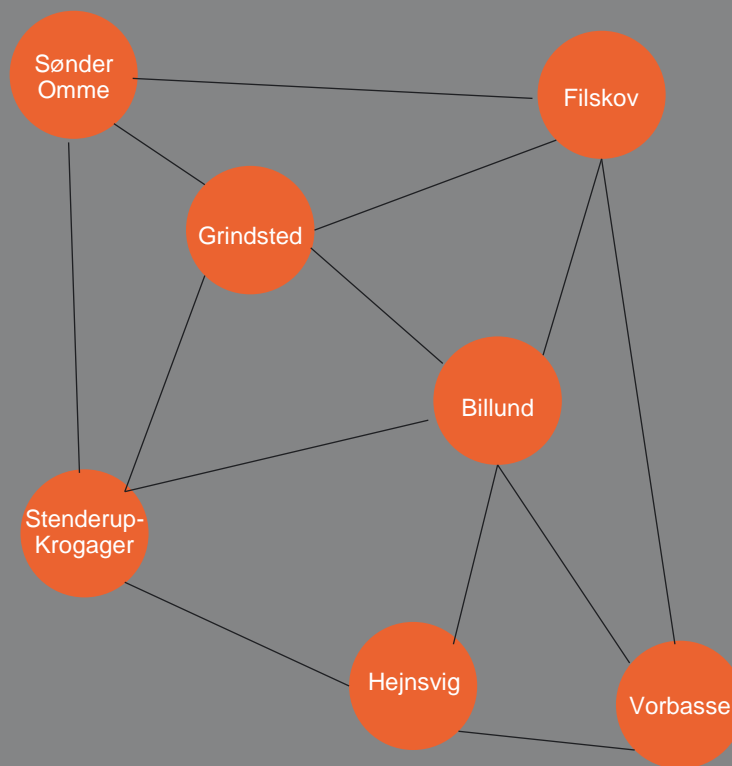
...som har alt, hvad der skal til for et godt hverdagsliv

...som er forskellige i størrelse og karakter – og stærke som helhed

” Forskellighed er en styrke – hold fast i det unikke.
(Medlem af kommunalbestyrelsen)

Stærke sammen og hver for sig

” Samlet set har vi alt!
(Medlem af kommunalbestyrelsen)

Byprofilerne skal styrke sammenhængskraft, liv, glæde og fællesskaber

Byprofilerne skal skabe en fælles vision for udvikling i og på tværs af kommunens 7 største byer. Byprofilerne skal desuden fungere som et værktøj, hvor indsatser og investeringer planlægges og prioriteres, så ressourcer hos borgere, kommune og samarbejdspartnere bringes i spil på den bedst mulige måde.

Byprofilerne står på to fundamentale ben og skal:

Styrke de enkelte byers kendetegn og kvaliteter

Sikre sammenhæng på tværs af de 7 største byer – mentalt og fysisk

Til gavn for stærke byer i Billund Kommune, hvor der er godt at leve.

7 stærke byprofiler skabt med afsæt i dyb indsigt og bred involvering

Byprofilerne er skabt i en proces, hvor lokalråd, borgere, kommunalpolitikere og andre interessenter i fællesskab har tydeliggjort, hvilke styrker og udfordringer der er i hver enkelt by og efterfølgende har udpeget udviklingsområder, der kan styrke livet i den enkelte by og på tværs.

Det endelige indhold baserer sig på input og prioriteringer foretaget af de mange lokale ildsjæle i og på tværs af de 7 byer.

Implement Consulting Group har som den rådgivende aktør faciliteret processen med understøttelse og kvalificering fra Billund Kommune.

Til højre ses et overblik over de aktiviteter, der har indgået i processen.

Kvalitativ

35

Kerneaktører interviewet

9

Workshops med borgere og interessenter

14

Ambassadører fra de 7 byer

46

Interviews med borgere gennemført af ambassadører

Baggrunds-viden

Materiale fra Billund Kommune

- Udviklingsplaner for de 7 byer
- Baggrundsviden
- Andre visioner og planer

Kvantitativ

Data

Eksisterende data fra Billund Kommune, Danmarks Statistik og CVR-registeret

- Til- og fraflytning
- Erhverv
- Demografi
- Kulturinstitutioner

Stærke sammen og hver for sig

- samlet overblik over byernes udviklingsområder

Introduktion til byernes udvalgte udviklingsområder

Byernes udviklingsområder indeholder udviklingspotentialer for både de enkelte byer og sammenhængen på tværs

I udviklingen af byprofilerne til de enkelte byer er der fokuseret på områder, som indeholder et stort udviklingspotentiale for den enkelte by. Disse områder er udvalgt med afsæt i input fra mange stemmer i og omkring byen. I processen omkring udviklingen af byprofilerne er det yderligere blevet meget tydeligt, at der er store overlap og fællesnævner i forhold til, hvor man oplever udfordringer og muligheder. Det skaber et rum for udvikling i samskabelse og med blik for mere end den enkelte by. Derfor er udviklingsområderne også udvalgt med henblik på, hvor der netop er synergier og muligheder på tværs af byerne.

I det følgende gives en kort introduktion til alle de 7 byers udviklingsområder, samt hvordan udviklingsområderne hænger sammen på tværs af de 7 byer.

Seks styrkepositioner, er kendetegnende for de 7 byer

Hver by har sine styrker, og på tværs af de syv byer er identificeret seks styrkepositioner, som er kendetegnende for de 7 byer som helhed. Disse seks styrkepositioner, som er kendetegnende for alle byerne, er: Lokalt vildtvild og bæredygtige fødevarer, Turismeudvikling og stærke oplevelser, Et godt barne- og ungdomsrum, Udviklingskraft og innovation, Gode steder at bo, og Resilient net på tværs af byerne.

Seks styrkepositioner er kendetegnende for alle byer

- Lokalt vildtvild og bæredygtige fødevarer**
Byerne har et stort potentiale for lokale fødevarer og bæredygtige fødevarer. Dette er et vigtigt element i byernes udvikling og styrker deres lokale økonomi og miljø.
- Turismeudvikling og stærke oplevelser**
De syv byer har et stort potentiale for turismeudvikling og stærke oplevelser. Dette er et vigtigt element i byernes udvikling og styrker deres lokale økonomi og miljø.
- Et godt barne- og ungdomsrum**
Byerne har et stort potentiale for et godt barne- og ungdomsrum. Dette er et vigtigt element i byernes udvikling og styrker deres lokale økonomi og miljø.
- Udviklingskraft og innovation**
Byerne har et stort potentiale for udviklingskraft og innovation. Dette er et vigtigt element i byernes udvikling og styrker deres lokale økonomi og miljø.
- Gode steder at bo**
Byerne har et stort potentiale for gode steder at bo. Dette er et vigtigt element i byernes udvikling og styrker deres lokale økonomi og miljø.
- Resilient net på tværs af byerne**
Byerne har et stort potentiale for et resilient net på tværs af byerne. Dette er et vigtigt element i byernes udvikling og styrker deres lokale økonomi og miljø.

Seks styrkepositioner ses på tværs af byerne

Tre styrkepositioner er repræsenteret i alle 7 byprofiler

De tre udvalgte styrkepositioner udgør et stærkt udviklingspotentiale for de enkelte byer. De er udvalgt som tværgående områder, fordi de repræsenterer udviklingspotentialer, der er fælles for alle byerne. Disse tre styrkepositioner er: Lokalt vildtvild og bæredygtige fødevarer, Turismeudvikling og stærke oplevelser, og Et godt barne- og ungdomsrum.

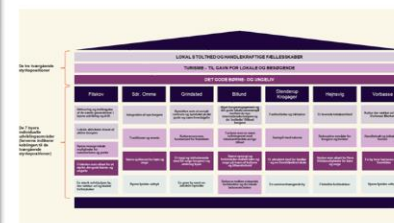
3 styrkepositioner er udvalgt som tværgående udviklingsområder i byprofilerne

- Lokalt vildtvild og bæredygtige fødevarer**
Et vigtigt element i byernes udvikling og styrker deres lokale økonomi og miljø.
- Turismeudvikling og stærke oplevelser**
Et vigtigt element i byernes udvikling og styrker deres lokale økonomi og miljø.
- Et godt barne- og ungdomsrum**
Et vigtigt element i byernes udvikling og styrker deres lokale økonomi og miljø.

Tre styrkepositioner er udvalgt som tværgående udviklingspotentialer i alle byprofiler

Stærke sammen og hver for sig

Hvert udviklingsområde er udvalgt af de 7 byers udviklingsområder, som er udvalgt i de enkelte byers byprofiler. Udviklingsområderne er udvalgt som tværgående områder, fordi de repræsenterer udviklingspotentialer, der er fælles for alle byerne. Disse tre styrkepositioner er: Lokalt vildtvild og bæredygtige fødevarer, Turismeudvikling og stærke oplevelser, og Et godt barne- og ungdomsrum.

Et samlet overblik over alle 7 byers udviklingsområder og sammenhæng til de tre udvalgte tværgående styrkepositioner

Seks styrkepositioner er kendetegnende for de 7 byer

Hver by har sine styrker, og på tværs af de 7 byer er der identificeret seks styrkepositioner, som er kendetegnende for de 7 byer som helhed. Disse seks styrkepositioner, som er beskrevet nedenfor, er til stede i en eller anden grad i alle byerne, men rummer i sig selv også yderligere potentialer.

Tre af disse styrkepositioner er udvalgt som gennemgående temaer i alle byers byprofiler, fordi de rummer et særligt udviklingspotentiale i og på tværs af de enkelte byer, som også borgere og aktører omkring byen finder særligt vigtigt. Dette potentiale er beskrevet yderligere på den følgende side.

Seks styrkepositioner er kendetegnende for alle byer

Lokal stolthed og handlekraftige fællesskaber

Borgerne i de 7 byer beskriver en stærk forbundethed til stedet og en dyb fællesskabsånd. Byerne er præget af entreprenørånd og privat initiativ, hvilket skaber en følelse af fællesskab og engagement.

Turismeudvikling og stærke oplevelser

De 7 byer råder over stærke attraktioner, en international lufthavn og en usædvanlig stor overnatningskapacitet. Samtidig giver et spirende vækstlag af små aktører potentiale for yderligere turismeudvikling.

Et godt børne- og ungeliv

Kommunen har et stærkt fokus på børne- og ungeliv med unikke skoler, dagtilbud, legepladser, uddannelsesmuligheder og fritidstilbud, hvilket skaber et trygt og attraktivt miljø for børn og unge at vokse op i.

Udviklingskraft og innovation

Området er præget af et aktivt privat erhvervsliv med innovationskraft, udsyn og højt til loftet. Det internationale miljø tiltrækker højt kvalificeret arbejdskraft fra hele verden, ligesom kunstneriske udtryk og nye idéer får plads og bidrager til vækst og udvikling i området.

Gode steder at bo

Med en alsidig boligmasse, tæt på naturen, overkommelige priser, gode indkøbsmuligheder og velfærdstilbud af høj kvalitet tilbyder de 7 byer gode steder at bo og en velfungerende hverdag med alt tæt på.

Naturen tæt på

Lige uden for de 7 byer findes unikke landskaber, vandrestier, mountainbikeruter, og der er planer om flere cykelstier, der giver mulighed for naturoplevelser. Også i byerne inviteres naturen ind.

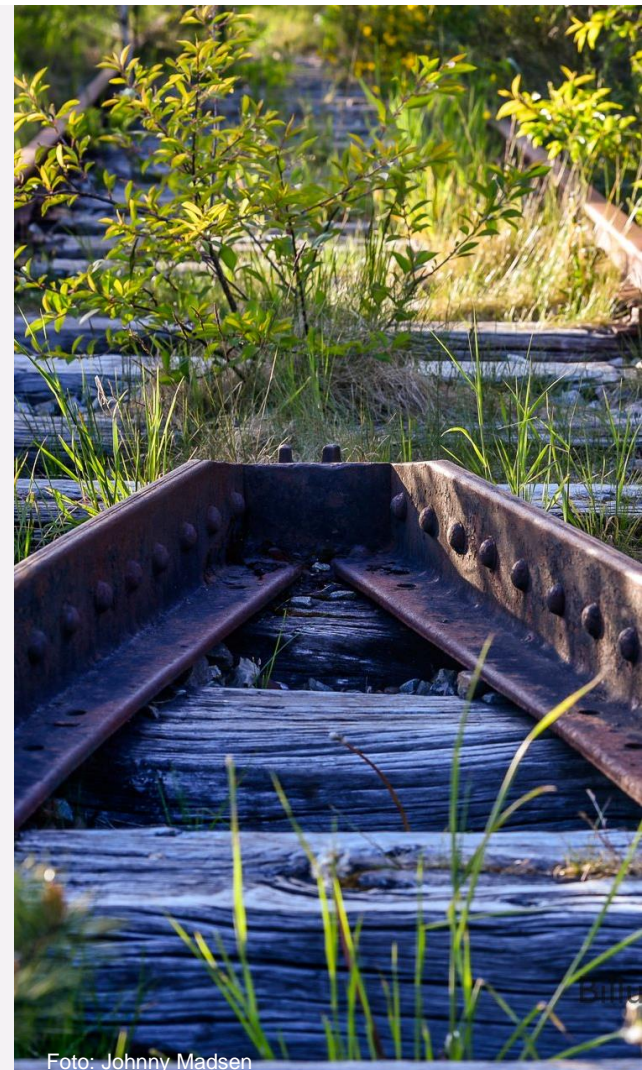

Foto: Johnny Madsen

Tre styrkepositioner er repræsenteret i alle 7 byprofiler

De tre udvalgte styrkepositioner indgår i et eller flere udviklingsområder for de enkelte byer. De er udvalgt som gennemgående spor, fordi de indeholder et særligt udviklingspotentiale, der skaber genklang hos borgere og aktører i og omkring byerne. Med den rette tilgang og tilpasset den enkelte by, kan styrkepositionerne løfte byerne enkeltvis og samlet set.

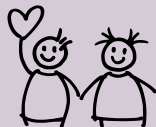
De yderligere styrkepositioner er også repræsenteret i nogle af byprofilernes udviklingsområder, fordi det giver mening i den enkelte by, men de vil ikke være gennemgående repræsenteret i alle byprofiler.

3 styrkepositioner er udvalgt som tværgående udviklingsområder i byprofilerne

Lokal stolthed og handlekraftige fællesskaber

En af de mest markante styrker i de 7 byer er de stærke lokale fællesskaber - især i de mindre byer. Disse byer har formået at organisere sig omkring fællesskabsinitiativer, der styrker sammenholdet og den lokale stolthed. Her kan der trækkes gode erfaringer ind til de større byer i forhold til at samle initiativ og arbejde med at styrke og fremtidssikre de stærke og handlekraftige fællesskaber. Ved at fremhæve byernes unikke historier, kultur og traditioner kan den lokale identitet styrkes yderligere. For at fremtidssikre disse fællesskaber er det vigtigt at samle borgerne om fælles aktiviteter.

Et godt børne- og ungeliv

Dette fokus ligger allerede tungt i kommunens DNA. Der er et stort potentiale og mange kræfter, der allerede støtter op om denne dagsorden. Dette fokus kan blive endnu stærkere, løfte byerne individuelt, skabe sammenhæng samt fastholde og tiltrække flere borgere. Mange unge har indflydelse på beslutninger, der vedrører deres liv og fremtid i kommunen, ligesom der er et bredt udvalg af fritidstilbud, som giver børn og unge mulighed for at udforske deres interesser og talenter.

Turismeudvikling og stærke oplevelser

Turisme har potentiale til at styrke alle byer i Billund Kommune både individuelt og som en samlet enhed. Hver by kan udvikle sine egne unikke attraktioner eller oplevelser, der tiltrækker danske og internationale besøgende, hvad end det er historiske steder, naturoplevelser, kunststillinger eller temaparker. Et tæt samarbejde mellem byerne og aktører omkring byerne kan skabe en sammenhængende turismeoplevelse gennem fælles markedsføringskampagner og koordinerede initiativer.

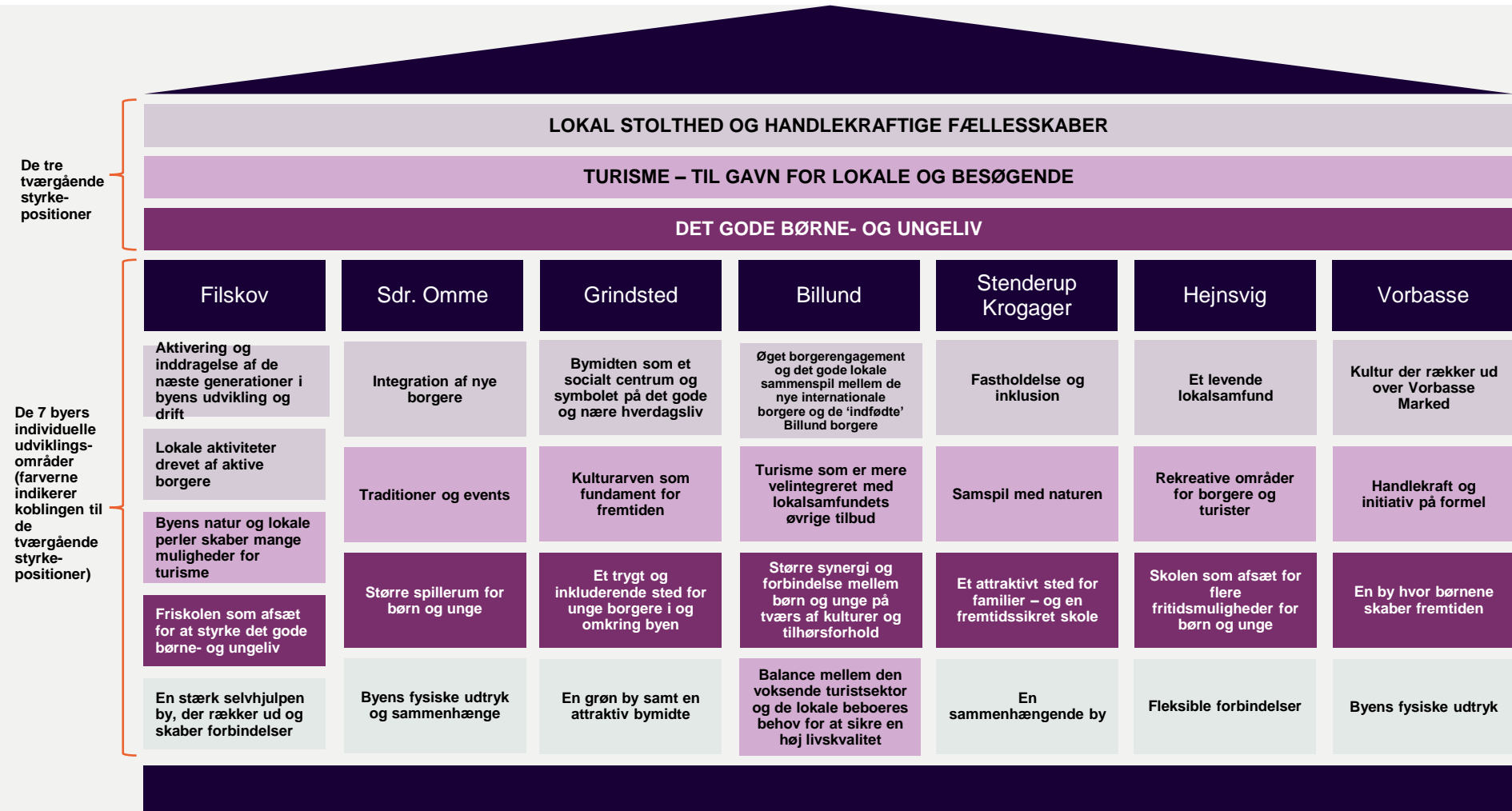
På den følgende side fremgår en oversigt over alle 7 byers udvalgte udviklingsområder samt forbindelsen til de tre tværgående udviklingsområder

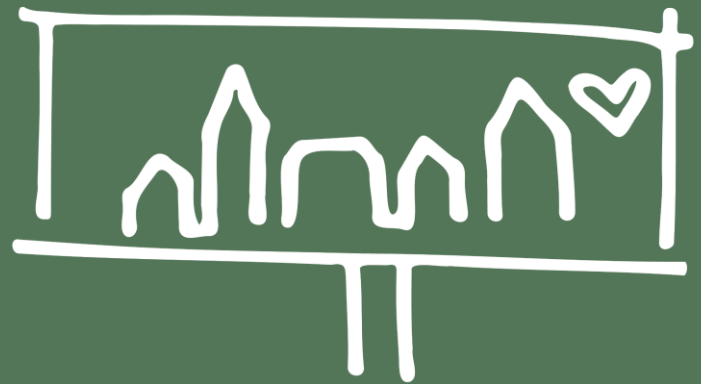
Stærke sammen og hver for sig

Huset nedenfor visualiserer hver af de 7 byers udviklingsområder, som er udfoldet i de enkelte byers byprofiler. Yderligere viser det et samlet billede af byernes udviklingsområder og koblingen til de tre tværgående styrkepositioner.

Der er mange behov, udfordringer og potentialer, der går på tværs af byerne. Der er dermed også meget at hente, hvis man formår at arbejde sammen og bruge hinanden og aktørerne i og omkring kommunen til at skabe et stærkt og bæredygtigt fundament for fremtiden.

Unikke byprofiler for Billund Kommunes 7 største byer

A map of the Filskov area in Denmark. The town name 'FILSKOV' is written in large, bold, black serif letters in the center. It is surrounded by a thick, orange, hand-drawn scribble consisting of several overlapping loops. The map shows various streets and landmarks, including 'Omme A' at the top, 'Industrikrøgen' and 'Industrivangen' on the left, and 'Hedagervej' at the top right. Other street names include 'Smedegårdsvej', 'Solhaven', 'Omme Landevej', 'Skolevej', 'Blahøjvej', 'Engdraget', 'København', 'Kærtoften', 'Toften', 'Amtsvejen', 'Krohaven', and 'Stationsvej'. A road sign with the number '473' is visible on the right side. The background is a light green and tan map with some blue water features.

FILSKOV

Filskov

473

FILSKOV – VORES STÆRKE FUNDAMENT

” Det særlige ved Filskov er det store sammenhold, der er i byen og alle fællesskaberne – f.eks. foreningerne, skolen, hallen og Friplejehjemmet. Byens borgere viser, at de vil bevare servicen, aktiviteten og initiativet i byen.

(Borger)

” Filskov er lykket med at få unge tilflyttere til byen, der synes, det er attraktivt at flytte til, og de kan få indflydelse på udviklingen. Vi har en bygherre som er visionær på det område.

(Ildsjæl)

” Vi er en fristad.

(Borger)

” Dem, der bor i Filskov, bygger selv deres huse. Det breder sig til hele byen – alle er lidt mere aktive. De er vant til at være fælles om ting.

(Medarbejder i kommunen)

706 indbyggere*

43 år gennemsnitsalder*

27% har hjemmeboende børn

7% nettotilflytning (1.1 2020 – 1.1 2024)*

5 Kulturfaciliteter

Se under Grindsted for virksomhedsdata

*Pr. 1.1 2024. Danmarks statistik

FREMTIDSVISIONEN for vores Filskov

**Sådan ønsker vi,
at vores Filskov
ser ud om 10
år...**

En fremtid båret af fællesskab, selvhjulpenhed og samarbejde

I 2034 er Filskov et lysende eksempel på, hvordan en landsby kan udvikle sig positivt ved at inddrage alle generationer og skabe balance mellem selvhjulpenhed og samarbejde. Byen har bevaret sin identitet og åbnet sig for nye idéer og muligheder, hvilket har sikret en bæredygtig fremtid.

Filskov har integreret de yngre generationer i byens udvikling gennem entreprenørånd og mentorprogrammer. Unge tilflyttere har fundet deres plads i samfundet med en fælles vision om byens fremtid. Byen har skabt en inkluderende kultur, hvor både nye og gamle borgere engagerer sig i frivillige initiativer, hvilket har ført til et endnu stærkere sammenhold.

Byens selvhjulpenhed er stadig en central del af Filskovs identitet, men samarbejdet med kommunen og nabobyerne er blevet styrket. Dette har ført til flere fælles projekter og større ressourceudveksling.

Friskolen og Viadukthallen som centrum for det gode liv

Friskolen og Viadukthallen i Filskov er centrale for det gode liv - både for børn og unge og på tværs af generationer. Friskolen og Viadukthallen fungerer som katalysatorer for byens udvikling og sammenhold, og friskolen er blevet udvidet med nye faciliteter, hvilket gør det attraktivt for familier at bosætte sig i Filskov.

Turisme med naturen og lokale perler som omdrejningspunkt til gavn for borgere og besøgende

Turismen i Filskov er vokset markant gennem de sidste ti år. Byen har etableret et netværk af stier og ruter, der forbinder lokale naturperler og attraktioner. Kroen fungerer som et samlingspunkt for både lokale samt danske og internationale besøgende, og byen er blevet et eftertragtet mål for friluftsentusiaster.

Det fremadrettede fokus i Filskov – vores vej til fremtidsvisionen

Baseret på et omfattende arbejde med samtaler med Filskov-borgere, politikere og erhvervsdrivende, gennemgang af data om byen og lokale udviklingsplaner er der udvalgt og beskrevet fem udviklingsområder for Filskov. Nedenfor kan du læse om de fem udviklingsområder, som er udvalgt for Filskov.

Aktivering og inddragelse af de næste generationer i byens udvikling og drift

Lokale aktiviteter drevet af aktive borgere

En stærk selvhjulpne by, der rækker ud og skaber forbindelser

Friskolen som afsæt for at styrke det gode børne- og ungeliv

Byens natur og lokale perler skaber mange muligheder for turisme

Byen er kendetegnet ved en stærk entreprenørånd og frivillighed, der driver mange af byens initiativer.

Byen er endvidere lykkedes med at tiltrække yngre tilflyttere.

Lige nu drives mange initiativer af stærke borgere i 60'erne og 70'erne.

Det er derfor afgørende, at Filskov aktiverer de nyere generationer, så byen kan fortsætte med at blomstre.

Filskov er karakteriseret ved et stærkt sammenhold og frivillighed, som driver mange initiativer i byen.

De stærke kræfter, der driver initiativer i byen, skaber stor handlekraft. Filskov har haft en særlig måde at gøre ting på, som muligvis kan udfordre nye initiativer og borgere, som ønsker at engagere sig og blive en del af fællesskabet på en anden måde.

Det er derfor afgørende, at Filskov giver plads og deler roller for frivillighed, så der skabes sammenhold og engagement på tværs af byens borgere.

Filskov er en selvhjulpne landsby med friskole og børnehaven, friplejehjem, købmand, renoveret kro og anden erhvervsudvikling – en by, der kan og gør selv.

Den store handlekraftighed og opfattelsen af at være en fristad betyder, at byen på mange måder bliver så selvstændig, at der kan være en fare for, at byen lukker sig om sig selv.

Det er derfor afgørende, at der skabes en god balance mellem selveje og det at være selvhjulpne samtidig med, at samarbejdet med kommunen og de andre byer i kommunen styrkes.

Byen har en attraktiv friskole, som går til og med niende klasse, som i høj grad drives af lokale kræfter.

Byen er samtidig en del af en kommune, som har store ambitioner og muligheder i kraft af stærke organisationer og en klar vision i forhold til børne- og ungeområdet, som kan styrke området i hele kommunen.

Det er afgørende, at friskolen fortsat styrkes og udvikles inden for rammerne af Børnenes Hovedstad.

Turisme er allerede i vækst i Filskov. Friluftsliv og turisme vinder frem med cyklister, vandrere, løbere, lystfiskere, jægere og andre aktive besøgende. Der er allerede flere stier i byen, der skaber forbindelser både lokalt og til det omkringliggende samt en nyrenoveret kro, der summer af autenticitet.

Byen rummer mange muligheder i forhold til naturen, det lokale og det autentiske, som lige nu ikke er organiseret på tværs. Det er derfor afgørende, at der skabes en sammenhængende fortælling om byens muligheder. Fortællingen skal både være målrettet beboerne i byen men i høj grad også besøgende.

Der ligger både energi og rettidighed for mange af byens ildsjæle i at prioritere disse to udviklingsområder som åbningstræk for Filskov

Aktivering og inddragelse af de næste generationer i byens udvikling og drift

Hvordan sikres et stærkt og flydende generationsskifte især i bestyrelser og råd, hvor læring og kompetencer gives videre samtidig med, at der skabes plads til nye idéer og måder at arbejde på?

Hvad er udfordringen?

Den nuværende model for frivillighed i bestyrelser og råd giver ikke mening for den næste generation

Det er en forudsætning for Filskovs levedygtighed, at flere frivillige kræfter aktiveres. Især er der behov for, at flere bliver drivende i byens drift og udvikling.

Den lidt ældre generation, der har etableret den stærke entreprenørånd, og som er en afgørende drivkraft i byen, ønsker i høj grad at inddrage de yngre borgere i byens drift og udvikling.

Det er en svær opgave, hvor man tror på, at vejen frem er at give ejerskab fra sig og invitere de yngre ind.

Samtidig oplever mange af de ældre ildsjæle i byen, at deres tilgange og måder at engagere og organisere sig på ikke giver mening for den yngre generation. Den yngre generation indretter deres hverdagsliv på en anden måde, end den ældre generation har gjort, og de unge forventer større fleksibilitet og mere uforpligtigende fællesskaber.

Der ses derfor et behov for at eksperimentere med nye måder at organisere sig på, samtidig med at styrkerne ved de klassiske demokratiske organiseringsformer bibeholdes.

Hvad og hvem kræver det?

Nye generationer kræver, at vi engagerer og organiserer på nye måder

Tre erkendelser står frem i forhold til, hvad det kræver at aktivere de yngre generationer i byens udvikling og drift:

- 1. Kontaktudvalget er en nøglefunktion, når det kommer til at række ud** til nye og yngre borgere, bl.a. børnefamilierne. Som det ser ud nu, er der få borgere, der selv melder sig som frivillige. Der er behov for at tænke i nye former for aktiviteter, hvor frivillige ildsjæle og Kontaktudvalget i højere grad rækker ud til borgere, der på nuværende tidspunkt ikke er involveret i byens drift og udvikling, og hvor nye frivillige specifikt inviteres ind i samarbejdet.
- 2. Der er behov for nye møder at organisere frivilligheden på**, så nye og yngre borgere kan se sig i drift og udvikling af byen. Især yngre borgere har brug for mere fleksible måder at organisere sig på og melder sig eksempelvis sjældent ind i bestyrelser/råd, hvor man forpligter sig flere år frem i tiden. Det er derfor afgørende, at den yngre generation inviteres til at være med til at optegne de rammer, de kan og vil bidrage inden for. På den måde kan de yngre inviteres til at være med til at tage ansvar for Filskovs fremtidige organisering og udvikling.
- 3. Bedre mulighed for at nye kan 'snuse' til arbejdet med byens drift og udvikling** bl.a. ved at være med til møder, inden man træffer beslutningen om at blive fuldgældigt medlem og ved, at nye medlemmer af råd og bestyrelser bliver lært op. Der kan tænkes i en form for 'praktik', hvor potentielle frivillige får indblik i roller og ansvar.
- 4. Borgerne i Filskov er ikke alene med denne udfordring** hverken i kommunen eller uden for kommunen. Det er derfor oplagt at være nysgerrig på at udvikle og afprøve nye modeller for organiseringen af det frivillige arbejde - både i Filskov alene og i samarbejde med kommunen og de andre byer.

”

Vi er for ringe til at invitere til alt.

(Borger)

Lokale aktiviteter drevet af aktive borgere

” I Filskov er der alle kategorier af kompetencer.
(Borger)

Hvordan kan man arbejde med udvikling af lokale kulturelle og sociale aktiviteter, så de fortsat blomstrer og skaber sammenhold og engagement på tværs af generationer i byen samtidig med, at flere borgere bliver aktive i planlægning og udførelse af aktiviteterne?

Hvad er udfordringen?

Ikke alle har lyst til eller mulighed for at tage et socialt ansvar for at skabe initiativ

De stærke ildsjæle i byen skaber stor handlekraft. Imidlertid er mange opgaver fordelt på få personer, og der er et potentiale i at engagere flere borgere i planlægning og gennemførelse af aktiviteter, dels så arbejdsbyrden deles af flere personer, og dels så flere kulturelle og sociale aktiviteter kan gennemføres. Der er således et ønske om, at flest mulige borgere på tværs af generationer, etnicitet og anciennitet i Filskov inddrages i at tage et socialt ansvar i byen, bl.a. for at sikre kulturelle og sociale lokale aktiviteter, der skaber liv, fællesskaber og sammenhængskraft i byen.

Der findes mange forskellige niveauer af frivillighed og måder at engagere sig på, og der er behov for frivillige på alle niveauer. Mange engagerer sig allerede i afgrænsede aktiviteter, men der er behov for flere hænder. Især mangler der flere frivillige, der vil bidrage til at koordinere, organisere og sikre, at forskellige aktiviteter og initiativer kan gennemføres.

Der ses et behov for at skabe større kontakt til nye frivillige på tværs af generationer, etnicitet og anciennitet i byen, og Kontaktudvalget spiller i samarbejde med de øvrige foreninger og ildsjæle en vigtig rolle i dette. Der er ligeledes behov for at udvikle måder, hvor det bliver mere attraktivt og tilgængeligt at være frivillig, eksempelvis ved at nye frivillige læres op af erfarne frivillige, ved at nye frivillige inviteres til at være med til at styrke og udvikle frivilligheden, og ved at frivillige tænkes ind flere steder, bl.a. på plejehjemmet.

Hvad og hvem kræver det?

Der er et stort potentiale i at engagere bl.a. nye borgere og kvalificerede ældre mere struktureret i samarbejder og initiativer

1. **Nye borgere skal engageres og integreres** via involvering i lokale aktiviteter. Kontaktudvalget kan arbejde med at sikre, at nye borgere bliver inviteret til at engagere sig i aktiviteter i byen, herunder frivillighed. Der er behov for at finde bæredygtige løsninger for, hvordan nye borgere bliver identificeret.
2. **De mange kvalificerede ældre udgør en stor ressource** for byen og for kommunen. Disse ældre kompetente borgere vil gerne sættes meget bedre i spil – blandt andet i forhold til samarbejdet med kommunen men også i forhold til andre områder, hvor de kan bidrage med mange relevante kompetencer og erfaringer.
3. **Der er behov for et fælles overblik** over mulige sociale aktiviteter og frivillige jobs, man som borger i Filskov kan deltage og engagere sig i. Dette kan for eksempel være Lalandia Cup, byfest, frivilligfest eller udvikling af et fælles kultursted.
4. **Frivillighed i mange formater kan skabe ildsjæle.** Filskov har allerede stærke ildsjæle, men udfordringen omkring frivillighed kan ikke alene løses lokalt. Der er behov for at løfte i flok og for at udnytte viden hos kommunens embedsfolk samt kommunens adgang til viden på nationalt niveau. Ved at samarbejde med de øvrige byer i Billund Kommune og med kommunen kan rammen for frivillighed og inddragelse udvides og udvikles, så flere borgere kan se sig i rollen som frivillig.

En stærk selvhjulpen by, der rækker ud og skaber forbindelser

Hvordan skabes den gode balance mellem det at være selvhjulpen og have et højt niveau af selveje og et godt og konstruktivt samarbejde med kommunen og de andre byer i kommunen?

Hvad er udfordringen?

Mulighederne for både at drage nytte af og give videre til det, der ligger uden for byen begrænses af stor handlelygtighed

Filskovs evne til at få ting til at ske på egen hånd indebærer en risiko for, at byen bliver så selvstændig, at den slutter sig om sig selv og ikke bliver en så stor del af det kommunale fællesskab, som byen kunne – både i forhold til at drage nytte af de muligheder, der ligger heri, men i lige så høj grad i forhold til, at andre byer får muligheden for at lade sig inspirere af den måde, man driver og udvikler Filskov.

Der ligger et potentiale i at være bedre til at række ud til nabobyerne med henblik på både at skabe forbindelser på tværs af bygrænser og i forhold til at få og give inspiration på tværs af byerne på områder, hvor man kan hjælpe hinanden.

I Filskov har man tidligere oplevet det som svært at etablere et godt samarbejde og en god dialog med Billund Kommune, hvilket har forstærket opfattelsen af at være en 'fristad'. Byens institutioner er selvejende, hvilket har affødt et behov for at tænke anderledes for at sikre byens udvikling. Oplevelsen af at være en 'fristad', hvor man klarer mange ting selv, eksisterer stadig som en væsentlig del af byens identitet.

Igennem de seneste år er der opbygget et godt samarbejde med Billund Kommune, hvilket ses som en del af fundamentet for den fremtidige udvikling.

Hvad og hvem kræver det?

Nye tilgange til samarbejder med kommunen og andre byer kan åbne op for nye muligheder

1. Der peges på **Kontaktudvalget som ind- og udgang for dialog og samarbejde** med kommunen og andre byer i kommunen. En overvejelse i forhold til dette er dog, at man skal være opmærksom på ikke at skabe flaskehalse eller overbebyrde ildsjælene i Kontaktudvalget, så de brænder ud.
2. **Et fornyet og styrket samarbejde** mellem det private entreprenørskab i Filskov og kommunale kræfter vil kunne skabe stor værdi og balance mellem selvstændigt initiativ og integration i den større helhed i Billund Kommune.
3. **Arrangementer kan være afsæt for inddragelse og samarbejde mellem byerne.** For eksempel fodboldturneringer og andre fritidsaktiviteter vil kunne skabe forbindelser byerne i mellem.
4. **Kommunen kan være facilitator** i at skabe flere forbindelser mellem byerne. Kommunen har et tværgående perspektiv og kan dermed være med til at pege på, hvor byerne med fordel kan drage nytte af hinanden.

Kontaktudvalget som spydspids.

(Borger)

Byens natur og lokale perler skaber mange muligheder for turisme

” Vi skal synliggøre, hvad man kan i de forskellige byer.

(Borger)

Hvordan skabes en sammenhængende fortælling om byens muligheder målrettet danske og internationale besøgende? Og hvordan skabes der internt i byen sammenhæng mellem de forskellige oplevelsestilbud?

Hvad er udfordringen?

Manglende organisering og pakketering af byens mange muligheder

Byen rummer allerede mange muligheder i forhold til turisme med naturen i centrum i form af det lokale og det autentiske, som lige nu ikke er organiseret på tværs.

Små enkeltstående tilbud har svære levevilkår både i forhold til drift og markedsføring i et turismeperspektiv. Hvis man kan pakketerer de forskellige enkeltstående tilbud til større og mere samlede pakketilbud bliver potentialet større. Det vil dog kræve understøttelse fra andre aktører både i og uden for byen.

Lige nu er der ikke skabt de rigtige forbindelser til turismen i Billund, der hvert år tiltrækker mange besøgende. Der er således store synergieffekter, som på nuværende tidspunkt ikke udnyttes i høj nok grad.

Turismepotentialet i Filskov ligger særligt i relation til naturen. Dette kræver vedligehold og drift af grønne områder og stier i byen, som man lige nu mangler en løsning på.

Hvad og hvem kræver det?

Overfør alt det byen allerede kan ind i udviklingen af turismen i byen og skab de rigtige forbindelser

1. **Byens kreative ildsjæle og entreprenører kan med fordel involveres i udviklingen af oplevelsespakker og tilbud** målrettet potentielle besøgende. Der vil uden tvivl være store gevinster at hente ved at pakketerer tilbud og skabe sammenhæng mellem dem. Byen har allerede gode kommercielle og forretningsorienterede kompetencer, som med fordel kan engageres.
2. **Skab forbindelser til den allerede eksisterende turisme i Billund.** Besøgende strømmer til Billund for at besøge byens store attraktioner. Der er et stort potentiale i at få skabt de rigtige koblinger mellem tilbuddene i kommunen – i og uden for højsæsonen.
3. **Filskovs muligheder peger ind i tidens tendenser og voksende målgrupper.** Turisme med naturen og lokale perler som omdrejningspunkt er i vækst. De målgrupper som allerede kommer til Billund søger også oplevelser inden for camping, vandring og lokale madoplevelser med videre. Oplevelser som alle findes i Filskov.
4. **Destination Trekantområdet er allerede i gang** med at markedsføre og skabe sammenhæng i alle de små lokale perler af muligheder, der eksisterer i byerne omkring Billund. Destinationen kan med fordel kobles endnu tættere på.

Friskolen som afsæt for at styrke det gode børne- og ungeliv

Hvordan kan friskolen styrkes og udvikles, så den står endnu stærkere? Hvordan kan friskolen trække på de gode initiativer og muligheder der ligger inden for rammerne af Børnenes Hovedstad – som også skaber forbindelser til resten af kommunen?

Hvad er udfordringen?

Balancen mellem eget ståsted som friskole og at være en del af en større vision er svær

Filskov er en del af en kommune med store ambitioner og potentialer takket være stærke organisationer og en klar vision på børne- og ungeområdet.

Friskolen er en del af denne ambition og har samtidig haft behov for at definere sin egen vej som friskole. Lokale ildsjæle har oplevet usikkerhed omkring friskolens retning, men der er tegn på, at der er ved at være enighed om dette igen.

Der er også oplevelsen, at skolen mangler at aktivere andre tilbud for at kunne fortsætte sin udvikling. For eksempel kunne etablering af vuggestue samt undervisning for voksne og ældre fx inden for IT, madlavning o.l. være afgørende skridt for skolens fremtidige udvikling. Disse tiltag vil ikke kun gavne friskolen men også styrke lokalsamfundet og fællesskaber som helhed.

Hvad og hvem kræver det?

Friskolen kan med fordel trække på gode erfaringer fra Billund Kommune som hjemsted for Børnenes Hovedstad i vejen til at styrke eget DNA

1. **Friskolen som centrum for udvikling og læring i byen.** Der er mange muligheder for at friskolen kan koble yderligere tilbud til skolen, som kan gøre det til et centrum for dannelse og læring, der rækker ud til alle byens borgere.
2. **Friskolen skal finde den gode balance** mellem eget DNA og tilgange til læring, der 'bor' i Børnenes Hovedstad.
3. **Trække på gode erfaringer og muligheder** inden for rammerne af Børnenes Hovedstad. I vejen mod at definere eget ståsted er der rige muligheder og erfaringer at trække på inden for rammerne af Børnenes Hovedstad.
4. **Friskolen har en unik position** som mulig facilitator for frivillighed blandt børn og unge, samt i familierne. Skolen har tidligere undervist eleverne i frivillighed gennem "Foreningsspillet". Der ses et potentiale i at genindføre og tilpasse spillet til de nuværende ønsker og behov, eventuelt med inspiration fra visionen om Børnenes Hovedstad.

”

Vi skal have gang i aftenskole i forhold til undervisning, vuggestue og videre udvikling.

(Borger)

HEJNSVIG

425

Hejnsvig Stadion

Bredgade

Løvlundvej

Østerbo

Klodhøjvej

Kirkevej

Lillevej

Præstevænnevej

Roduvvej

Rorengårdsvej

Nyvej

Torvegade

Bredgade

Æblevej

Høstvej

Østre Ringvej

Hejnsvig

Smedevej

Østermarksvej

Høstvej

Skovhøjen

Søgårdparken

Søgårdvej

Søllingdalvej

Langmosevej

469

Foto: Johnny Madsen

Foto: Johnny Madsen

Foto: Johnny Madsen

Foto: Johnny Madsen

HEJNSVIG – VORES STÆRKE FUNDAMENT

Smuk landsby Tæt på det hele
 Godt sted for familier Gyttetgård
 Investeringer Trygt
 Ny skole på vej at bo Billige boliger
 Naturen tæt på Landbrug
 Rekreative områder Grene Sande Sammenhold
 Ildsjæle
 Lokale samlingspunkter
 Aktiv idrætsforening

” Der er sket store kommunale investeringer i Hejnsvig: 100 mio. kr. over de sidste ti år: Ny hal, ny børnehave, ny skole.

(Ildsjæl)

” Vi er mere tilbagetrukne og afslappede. Her slipper du for kø i brugsen.

(Borger)

” Efter beslutningen om skolen boomer det – nyt lokalhistorisk projekt med stier og fortællinger fra området i samarbejde med museet, MARK. Der bliver bygget boliger og legeplads.

(Ildsjæl)

” Hejnsvig er fantastisk. Det sammenhold, hjælpsomhed og frivillighed, der er i denne by, er fantastisk. Og så roen fra naturen omkring byen og Billund Kommune er uundværlig.

(Borger)

1.003 indbyggere*

44 år gennemsnitsalder*

26% har hjemmeboende børn

-5% nettotilflytning (1.1 2020 – 1.1 2024)*

5 Kulturfaciliteter

87 virksomheder

2 erhverv inden for restauranter, hoteller og caféer

7 erhverv inden for detail

*Pr 1.1 2024. Danmarks statistik

FREMTIDSVISIONEN for vores Hejnsvig

**Sådan ønsker vi,
at vores
Hejnsvig ser ud
om 10 år...**

Et levende lokalsamfund i vækst og med stærke fællesskaber

I 2034 er Hejnsvig er en by i vækst, hvor skolen, fritidsmuligheder, grønne områder og turisme bidrager til et stærkt og levende lokalsamfund. Byen har med succes skabt og fastholdt fællesskaber for alle aldre gennem lokale aktiviteter, begivenheder og foreninger. Ældre, familier, børn og unge mødes på tværs af generationer, hvilket har styrket byens sociale sammenhængskraft. Hejnsvig er en attraktiv og livlig boligby i landskabet, kendt for sine ideelle muligheder for fritidsliv. Byens skole, hal, brugs og stadion fungerer fortsat som centrale og sociale knudepunkter. En sammenhængende struktur mellem skole, hal og Hejnsvig Stadion har gjort det muligt at skabe flere fritidsaktiviteter for børn og unge, hvilket har ført til et dynamisk og engageret ungdomsmiljø. Erhvervslivet er udvidet, styrket og blomstrer i Hejnsvig.

Gode forbindelsesmuligheder og særlige rekreative områder for både borgere og danske og internationale besøgende

Forbindelserne i og omkring Hejnsvig er blevet betydeligt forbedret. Byen har etableret flere muligheder for transport og adgang, hvilket gør det nemt at bevæge sig lokalt og til omkringliggende områder. Disse forbedringer har styrket både den fysiske og sociale infrastruktur i byen.

Hejnsvig har udbygget og udvidet sine rekreative områder, hvilket har tiltrukket både nye borgere samt danske og internationale besøgende. Med naturen tæt på tilbyder byen ro og aktiviteter som golf og vandreture i Grene Sande og på bynære stier. Disse områder er blevet yderligere udviklet og fungerer nu som inspiration for andre steder. Byen har med succes skabt flere rekreative muligheder, der gavner både lokale og besøgende, hvilket har gjort Hejnsvig til et endnu mere attraktivt sted at bo og besøge.

Det fremadrettede fokus i Hejnsvig – vores vej til fremtidsvisionen

Baseret på et omfattende arbejde med samtaler med Hejnsvig-borgere, politikere og erhvervsdrivende, gennemgang af data om byen og lokale udviklingsplaner er der udvalgt og beskrevet fem udviklingsområder for Hejnsvig.

Nedenfor kan du læse om de fire udviklingsområder, som er udvalgt for Hejnsvig.

Skolen som afsæt for flere fritidsmuligheder for børn og unge

Hejnsvig skal være en attraktiv og livlig boligby i landskabet - et trygt og godt sted at bo, og hvor der er ideelle muligheder i forhold til fritidsliv.

Den nye skole og hallen er en oplagt måde at styrke uddannelses- og fritidsmuligheder, der kan fungere som et fælles knudepunkt for borgere og særligt byens børn og unge.

Dog er de to institutioner fysisk adskilt, og der skal være fokus på, hvordan der kan skabes sammenhæng mellem dem.

Det er i den forbindelse centralt, at der skabes sammenhæng mellem den nye skole og Hejnsvig Stadion, så skolen kan virke som afsæt for flere fritidsmuligheder for børn og unge.

Et levende lokalsamfund

Hejnsvig er en by, der på mange måder er på vej – der er en skole, fritidsmuligheder, grønne områder og blomstrende turisme. Alt sammen er noget, der styrkes af det stærke lokalsamfund.

Lokalsamfundet i Hejnsvig er på vej opad. Der er et stort ønske om, at lokalsamfundet 'vokser' og forbliver levende.

For at styrke lokalsamfundet og de gode muligheder i byen, skal Hejnsvig sørge for at skabe og fastholde flere fællesskaber for ældre, familier, børn og unge på tværs af generationer via lokale aktiviteter, begivenheder og foreninger.

Fleksible forbindelser

Forbindelserne i byen og til det omkringliggende er ikke helt velfungerende. Der er allerede igangsat et nyt lokalhistorisk projekt med stier og fortællinger fra området i samarbejde med museet MARK.

Der er gode projekter i gang. Byen har et ønske om at skabe flere muligheder for forbindelser både lokalt i byen og til alt det omkringliggende.

For at gøre den fysiske opbygning af byen endnu bedre, skal Hejnsvig finde en god måde at dyrke og styrke forbindelser lokalt og til det omkringliggende.

Rekreative områder for borgere og besøgende

Hejnsvig er en smuk landsby med naturen tæt på. Der er ro, mulighed for at spille golf og gå en tur i Grene Sande med videre.

De eksisterende rekreative områder i byen fungerer allerede godt for byens borgere samt danske og internationale besøgende. Disse kan med fordel udbygges, udvides og fungere som inspiration for andre steder.

Med afsæt i alt det, der allerede er, er det afgørende for Hejnsvig at finde en måde at skabe flere rekreative områder til gavn for både borgere samt danske og internationale besøgende.

Der ligger både energi og rettidighed for mange af byens ildsjæle i at prioritere disse to udviklingsområder som åbningstræk for Hejnsvig

Skolen som afsæt for flere fritidsmuligheder for børn og unge

Hvordan skabes der sammenhæng mellem den nye skole og andre dele af byen bl.a. Hejnsvig Stadion, så skolen kan virke som afsæt og centrum for flere muligheder for børn og unge?

Hvad er udfordringen?

Der er et stort, endnu uforløst, potentiale i at skabe rammer og muligheder med afsæt i skolen, som kan engagere og fastholde børn og unge i byens liv.

Den nye skole skaber på mange måder nye muligheder i Hejnsvig. Dette både rent fysisk men også mentalt, da skolen på mange måder bliver symbolet på byens fremtidige levedygtighed. At byen rummer attraktive muligheder for børn og unge ses som en forudsætning for, at byen kan blive ved med at udvikle sig og rumme liv. Fysisk bliver den nye skole, hallen og stadion de konkrete mødesteder, der skal skabe de rigtige rammer for, at børn og unge kan indgå i meningsfulde fællesskaber, hvor de trives og vokser med hinanden og byen.

Den nye skole skal dermed bidrage til at sætte rammerne for den nye generation, så børn og unge i højere grad engageres i livet i byen. Den største udfordring lige nu er at få skabt de rigtige muligheder og sammenhænge med afsæt i skolen og hallen i den ene ende af byen og stadion i den anden ende af byen.

Der ses et behov for at skabe tilbud inden for rammerne af den nye skole og hallen, der taler til *alle* byens børn og unge – især dem, der ikke er en del af de 'klassiske' fritidstilbud. Yderligere er det vigtigt at inddrage relevante aktører fra byen og ude fra, som kan bidrage hertil.

Det er vores fremtid.
(Borger)

Hvad og hvem kræver det?

Styrk unge- og børnefællesskaber ved aktiv involvering af børn og unge og skab samarbejder, der forbinder skole, hal, by og kommune.

1. **De store børn (tweens) og de unge skal gøres til en del af løsningen** og engageres i udviklingen af mulige tilbud, fællesskaber og opholdssteder til tweens og unge i byen. Dette kan gøres gennem samskabelsesprocesser, eventuelt med inspiration fra visionen om Børnenes Hovedstad og CoC Playful Minds. I udviklingen af fællesskaber og tilbud er det særligt vigtigt at have fokus på de tweens og unge, der ikke er en del af de allerede etablerede fællesskaber.
2. Der er behov for at **skabe større sammenhæng mellem skole, hal og stadion**. Der er behov for en større koordinering af aktiviteter, så det sikres, at der ikke er tidsmæssigt sammenfald mellem de forskellige aktiviteter. Ligeledes er der behov for en styrket og mere koordineret markedsføring af aktiviteter på de forskellige matrikler.
3. **Bliv inspireret og skab samarbejde på tværs af skoler og fritidstilbud i de andre byer og i samarbejde med kommunen**. Der er ønske om en styrket dialog på tværs af byer og kommune for at lade sig inspirere og etablere et samarbejde, som skaber og styrker fællesskaber på tværs af byerne. Der kan eksempelvis rækkes ud til Ungdomsskolen, Unge- og Kulturhuset og MAGION.
4. **Brug hallen og skolen til at trække tråde til byens øvrige virke**. Det er oplagt at udvikle nye tilbud blandt andet på tværs af generationer i rammerne for den nye skole, men også i hallen og på stadion. På den måde kan disse faciliteter blive en del af byens initiativer, så der skabes en større sammenhængskraft i byen med afsæt i tilbud og fællesskaber.
5. Virksomheder i byen kan med fordel udbyde **fritids- og klassejobs**, eventuelt i samarbejde med skolen, ligesom de kan skabe aktiviteter for unge, der peger over i erhvervslivet med for eksempel workshops inden for et givent fagområde.

Et levende lokalsamfund

”

Vi bruger hinanden til sparring.

(Borger)

Hvordan skabes og fastholdes flere fællesskaber for ældre, familier, børn og unge og på tværs af generationer via lokale aktiviteter, begivenheder og foreninger?

Hvad er udfordringen?

Den sociale sammenhængskraft og fællesskaber er afgørende for et stærkt og voksende lokalsamfund

Et levende lokalsamfund der er i fortsat vækst er centralt for byens borgere. Dette gælder både i forhold til bosætning, erhvervsliv, udvikling af byens fysiske rammer og det sociale sammenhold. På mange måder er lokalsamfundet allerede veletableret, men det kræver et fortsat vedholdende fokus at skabe stærke sociale bånd mellem borgerne og fremme et fællesskab, hvor folk støtter hinanden i hverdagen, og hvor der skabes liv og engagement i byen.

Den sociale sammenhængskraft er afgørende for at opbygge et bymiljø, hvor alle føler sig inkluderet og engageret på tværs af generationer og 'anciennitet' i byen. Det er ligeledes vigtigt, når det kommer til at tiltrække nye borgere byen. Det er derfor et ønske, at man finder nye veje, både i forhold til at udvikle aktiviteter, der kan understøtte den sociale sammenhængskraft samt sikre, at det er attraktivt at engagere sig i samfundet. Dette gælder særligt borgere, men også lokale virksomheder.

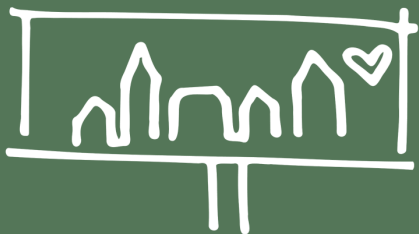
Der er desuden ønske om en fortsat udvikling af byens fysiske rammer, og et behov for at finde løsninger på vedligehold af eksisterende faciliteter. I tilknytning hertil, er der også ønske om fokus på at fremme det lokale erhvervsliv, herunder faciliteter og aktiviteter inden for fx friluftsturisme, der kan tiltrække danske og internationale besøgende.

Hvad og hvem kræver det?

Frivillighed og fællesskab i Hejnsvig kan bl.a. styrkes med fokus på informationsdeling, den gode modtagelse og ved at dyrke frivilligheden i mange formater

1. **Alle i lokalsamfundet skal være velinformerede om, hvad der sker**, og der er ønske om at etablere en eller flere centrale informationsportaler i Hejnsvig. Portalerne kan fungere som en samlende platform, hvor aktiviteter, nyheder og frivillige 'jobs' kan slås op. Ved at udnytte lokale samlingspunkter som fx skolen, hallen, brugsen og stadion i kombination med hjemmeside og sociale platforme kan informationen nå bredt ud og engagere flere borgere.
2. Der er ønske om at sikre **den gode velkomst til nye borgere i Hejnsvig**, fx ved at oprette en velkomstgruppe. Der er behov for at finde en bæredygtig løsning på dette, herunder hvordan alle nye borgere identificeres.
3. Det skal være **let for alle borgere at deltage i frivilligt arbejde**. Lokaludvalget og foreningerne har en særlig rolle i at invitere og opfordre især nye borgere og borgere, der ikke er aktivt frivillige, til at deltage i byens sociale aktiviteter, herunder frivillighed. Der er behov for, at erfarne frivillige og foreninger deler deres viden og støtter nye tiltag. Der er især ønske om flere aktiviteter på tværs af aldersgrupper og generationer.
4. Hejnsvig har allerede gode frivillige kræfter, men der er **behov for en fælles indsats med fokus på at få flere til at involvere sig i aktiviteter i byen**. Denne udfordring er Hejnsvig ikke alene om, hverken i kommunen eller på landsplan. Det er derfor oplagt at udvikle og afprøve nye modeller for organiseringen af det frivillige arbejde, både i Hejnsvig og i samarbejde med kommunen og de andre byer.
5. **Et styrket fokus på fundraising** kan bidrage til at rejse midler til fx ønskede nye faciliteter og aktiviteter. Dette kan eventuelt ske i samarbejde med de andre byer og kommunen.
6. **Det lokale erhvervsliv kan styrkes** - bl.a. gennem et fokus på danske og internationale besøgende, der kan bidrage til den lokale økonomi gennem overnatninger, køb i Brugsen m.v. Destination Trekantområdet, Billund Erhverv og kommunen er relevante samarbejdspartnere heri.

Fleksible forbindelser

Hvordan kan byen på en god måde dyrke og styrke forbindelser lokalt og til det omkringliggende?

Hvad er udfordringen?

Forbedring af byens forbindelser kræver kreative løsninger og samarbejde

I Hejnsvig ønsker man at forbedre forbindelserne både internt i byen og til de omkringliggende områder. Selvom der allerede er gode initiativer i gang, som det lokalhistoriske projekt med stier og fortællinger i samarbejde med museet MARK, er der behov for yderligere indsatser for at skabe de muligheder, som man ønsker i byen.

Byen ønsker at skabe flere muligheder for forbindelser, hvilket kræver både en strategisk men også kreativ tilgang til den fysiske opbygning og infrastruktur. Det er afgørende at udvikle løsninger, der effektivt fremmer sammenhængskraften i byen og dens interaktion med det omkringliggende, for at sikre en harmonisk udvikling og øget tilgængelighed for alle borgere. Løsningerne skal samtidig være tilgængelige og mulige at etablere uden, at de kræver store økonomiske investeringer fra byen og kommunen.

Hvad og hvem kræver det?

Hejnsvig på Farten: Cykel- og vandrestier, lokalt samarbejde og smarte løsninger skal skabe nye muligheder for forbindelser

- 1. Udvidelse af cykel- og vandrestier i og i forlængelse af byen.** Med henblik på at gøre det nemmere at komme rundt i Hejnsvig og til naboområderne, kan man med fordel arbejde på at forbedre og udvide cykel- og vandrestier både inden for byen og uden for byen, så alle har muligheder for at komme rundt i byen og til nærliggende byer uden, at det kræver bil eller bus.
- 2. Et styrket samarbejde med lokale aktører, virksomheder og foreninger** med fokus på at skabe fælles projekter kan fremme mobilitet og tilgængelighed. Der vil være behov for at opbygge viden og skabe opbakning til forskellige løsninger internt i Hejnsvig, ligesom der vil være behov for et samarbejde med aktører uden for byen, fx andre byer og kommunen, for at indsamle idéer og skabe grundlag for initiativer, der fremmer byens interne og eksterne sammenhængskraft.
- 3. Små projekter med stor effekt.** Det vil være en fordel at fokusere på mindre projekter, der kan iværksættes og gennemføres rimelig hurtigt og med begrænsede midler. Dette kan f.eks. være oprettelse af delingsordninger for cykler, samkørselstjenester eller udbredelse af fysiske samlingspunkter i forlængelse af stier eller lignende i byen, som kan skabe forbindelser mellem mennesker.
- 4. Smart teknologi kan bruges til at forbedre infrastrukturen.** For eksempel via apps, sociale medieplatforme mv., der hjælper med samkørsel eller giver information om fælles transportmuligheder, der etableres til/fra særlige begivenheder i kommunen – f.eks. Vorbasse Marked, Hejnsvig Traktortræk eller Musik i Gryden.

”

Det er vigtigt med mulighed for at bevæge sig mellem byerne.
(Borger)

Rekreative områder for borgere og besøgende

” Noget der både kan være relevant for borgere og turister.
(Borger)

Med afsæt i alt det, der allerede er, hvordan skabes der flere rekreative områder til gavn for både borgere og besøgende?

Hvad er udfordringen?

Forbedring og udvikling af byens rekreative områder skal være lokalt bæredygtige og ikke gå på kompromis med byens DNA

Hejnsvig er et fantastisk sted med smuk natur og rekreative områder, som alle nyder godt af. Byen har allerede meget at byde på, men står over for en spændende udfordring: At vedligeholde og forbedre disse områder samt skabe flere muligheder for både borgere samt danske og internationale besøgende.

Det kræver nytænkning og kreative løsninger at udvide de rekreative tilbud. Ved at bygge videre på de eksisterende ressourcer skal nye initiativer passe til Hejnsvigs særlige karakter.

Forbedring og udvidelse af rekreative områder kan gøre Hejnsvig endnu mere attraktiv. Dette vil ikke kun glæde de lokale, men også tiltrække flere besøgende, som kan opleve byens unikke charme. Det styrker fællesskabet og forbedrer livskvaliteten for alle samtidig med, at byens specielle natur og kultur bevares. Dette er en mulighed for at øge Hejnsvigs tiltrækningskraft og skabe en endnu bedre livskvalitet for alle.

Hvad og hvem kræver det?

Udvikling af rekreative områder med respekt for byens unikke karakter

1. **Skab oplevelser til og for borgere, der også appellerer til danske og internationale besøgende.** Dette kan f.eks. gøres ved at samarbejde med lokale virksomheder og turistaktører bl.a. i Billund samt Destination Trekantområdet om at udvikle turistvenlige initiativer, der også har værdi for de lokale borgere.
2. **Priorité oprettelse og vedligeholdelse af grønne områder**, som kan fungere som rekreative forbindelser og samlingssteder. Disse områder kan være parker, stier og naturområder, der inviterer til udendørs aktiviteter og fællesskab. Det er vigtigt, at fokus er på, at de grønne områder både skal forbedre livskvaliteten for borgerne og samtidig være attraktive for danske og internationale besøgende, der søger naturoplevelser.
3. **Opsøg rådgivning og støtte til at gennemføre projekter, der gavner både lokale og danske og internationale besøgende.** Dette kan inkludere vejledning i planlægning, finansiering og gennemførelse af initiativer, der styrker byens tilbud. Her kan Destination Trekantområdet, Billund Erhverv, kommunen samt lokalt/kommunalt erhvervsliv med fordel inddrages.
4. **Italesættelse af den gode historie**, hvor storytelling og effektiv markedsføring udnyttes til at fremhæve Hejnsvigs unikke tilbud. Historier om byens historie, kultur og natur kan deles for at tiltrække besøgende. Et samarbejde med Destination Trekantområdet kan bidrage til at udvide rækkevidden og nå flere potentielle danske og internationale besøgende gennem strategiske kampagner og medieindhold.

A map of the town of Sønder Omme, Denmark, with various streets and landmarks labeled. The text 'SØNDER OMME' is overlaid in the center in a large, black, serif font. The text is enclosed within a hand-drawn orange scribble consisting of several overlapping loops. The map shows a grid of streets, green spaces, and buildings. Labels include 'Sønder Omme', 'Omme A Campina', and numerous street names such as 'Vestergårdsvej', 'Nedergårdsvej', 'Parallelvej', 'Herningvej', 'Nøtager', 'Solbakken', 'Lægårdsvej', 'Smedegård', 'Vanløksvej', 'Lærke Alle', 'Gammel Bøvlvej', 'Bøvlvej', 'Egeparken', 'Birkevej', 'Stadion Alle', 'Rahæksparken', 'Hovedgaden', 'Vesterled', 'Tvæne', 'Vordtøften', 'Sønder Omme', 'Kirkeby Alle', 'Avej', 'Køge Alle', 'Rahæksparken', 'Vejlevej', 'Enghaven', 'Holdgårdsvej', 'Skovvej', 'Hasselvej', 'Egevej', 'Skovvang', 'Grønvang', 'Lyngvang', and 'Birkebak'. A road sign with the number '28' is also visible.

SØNDER OMME

SØNDER OMME – VORES STÆRKE FUNDAMENT

” Der er en vilje og en evne til at inkludere nytilkomne – de bydes velkomne, og hvis de ønsker at være aktive, tages der i mod dem med kyskhånd. Denne ”ånd” er afgørende for, at der fortsat kan være ildsjæle, der vil udvikle på byen.

(Borger)

” Usædvanligt for sin størrelse har byen tiltrukket store virksomheder og mennesker gennem tiden.

(Fra udviklingsplan)

” Her er et rigt dyreliv samt ro og frisk luft.

(Ildsjæl)

” Jeg synes, at vores lille lokalsamfund er mega fedt. Alle ved, hvem hinanden er, og hvis ikke lærer man hurtigt hinanden at kende. Vi samles ofte til forskellige arrangementer, f.eks. juletræstænding, De glade jydys fest og julemarked.

(Borger)

1.710 indbyggere*

45 år gennemsnitsalder*

27% har hjemmeboende børn

2% nettotilflytning (1.1 2020 – 1.1 2024)*

4 Kulturfaciliteter

96 virksomheder

8 erhverv inden for restauranter, hoteller og caféer:

5 erhverv inden for detail

*Pr. 1.1 2024. Danmarks statistik

FREMTIDSVISIONEN for vores Sønder Omme

**Sådan ønsker vi,
at vores Sønder
Omme ser ud om
10 år...**

En by hvor kulturer mødes og beriger hinanden

I 2034 står Sønder Omme som et strålende eksempel på en by i harmonisk udvikling. Gennem målrettede indsatser og engagerede borgere har byen formået at skabe en inkluderende, levende og attraktiv ramme for både nuværende og tilflyttede beboere.

Byen har med succes integreret mange tilflyttede, herunder internationale borgere. Velkomstgrupper og mentorordninger sikrer, at nye borgere hurtigt føler sig hjemme. Internationale kulturdage og sprogcaféer er blevet faste traditioner, hvor forskellige kulturer mødes og beriger hinanden.

Større spillerum for børn og unge og samvær på tværs af generationer

Sønder Omme har skabt et større mulighedsrum på tværs af generationer gennem attraktive mødesteder og byrum, hvor der er plads til at mødes både formelt og uformelt, og hvor borgere og besøgende kan gå på opdagelse i byens historie. Nye faciliteter findes nu også i byen, bl.a. sociale klubber og mødesteder designet til mellemskolebørn, teenagere og unge, hvilket har sikret, at alle kan deltage i fritidsaktiviteter.

Traditioner og events

Sønder Ommes traditioner og events er blevet udvidet og fornyet. Jydefesten og den årlige juletræstænding er stadig højt elskede, men byen har også introduceret nye traditioner som fx musikfestivaler, madmarkeder og sportsdage, der samler folk på tværs af generationer og kulturer

Det fremadrettede fokus i Sønder Omme – vores vej til fremtidsvisionen

Baseret på et omfattende arbejde med samtaler med Sønder Omme-borgere, politikere og erhvervsdrivende, gennemgang af data om byen og lokale udviklingsplaner er der udvalgt og beskrevet fem udviklingsområder for Sønder Omme.

Nedenfor kan du læse om de fire udviklingsområder, som er udvalgt for Sønder Omme.

Integration af nye borgere

Der er kommet flere nyttilflyttede til byen – bl.a. en del internationale, der er flyttet til for at arbejde. Det er nyttilflyttede, som i høj grad er velkomne, og som byens borgere ønsker at integrere på bedste vis.

Der er allerede gode fællesskaber og kulturelle arrangementer i byen. Der er stadigvæk et opmærksomhedspunkt blandt borgere omkring, at nogle tilflyttere – særligt internationale – kan have svært ved at blive en del af både det formelle og det uformelle fællesskab i byen.

Derfor ønsker Sønder Omme at fokusere på, at nye borgere og særligt udenlandske tilflyttere integreres og bliver en naturlig del af byens sammenhænge.

Større spillerum for børn og unge

Sønder Omme byder på et væld af fritidstilbud til alle aldre, og især i naturen er der rige muligheder for at skabe inspirerende børne- og ungerum til leg, bevægelse og samvær.

Til trods for mange gode tilbud er der et ønske om, at der skabes flere tråde til visionen om Børnenes Hovedstad og Playful Learning, samt flere sociale tilbud til særligt mellemkolebørn, teenagere og unge. Et særligt fokusområde er børn og unge, der ikke er en del af de eksisterende aktiviteter samt samvær på tværs af generationer.

Derfor skal der skabes større fokus på udvikling, læring og fællesskaber blandt børn og unge - og flere tilbud til særligt børn fra mellemkolen, teenagere og unge.

Byens fysiske udtryk og sammenhænge

Hovedgaden er byens visitkort, og den byder på flere af de funktioner, der hører et bycentrum til, og som skaber liv. Fx en kro, lægehus, skole, kirke, dagligvareforretninger, bageri, mødesteder m.m.

Hovedgaden rummer allerede mange gode og vigtige faciliteter. I mange borgeres øjne er der dog behov for, at hovedgaden forskønnes, så den afspejler det gode liv i byen og danner rammer, som inviterer mere til fællesskaber og møder.

Det er dermed afgørende, at der skabes bedre sammenhænge i byens udseende og funktioner.

Traditioner og events

Byens traditioner – særligt i form af events – fremhæves positivt. Det samler folk, og mange, som er flyttet fra byen, kommer tilbage for at deltage i fx Jydefesten og den årlige juletræstænding.

Der eksisterer derfor allerede velbesøgte events og traditioner, der samler folk i byen. Der efterspørges flere traditioner og events, som også rummer andre former for samvær.

Traditioner og events skaber en stærk selvforståelse, sammenhængskraft og tiltrækningskraft. Det kan styrkes endnu mere, hvis der skabes flere muligheder for dette på tværs af generationer, nyttilkomne, 'indfødte' og besøgende.

Der ligger både energi og rettidighed for mange af byens ildsjæle i at prioritere disse to udviklingsområder som åbningstræk for Sønder Omme

Integration af nye borgere

Hvordan kan nye borgere og særligt udenlandske tilflyttere integreres og blive en naturlig del af byens sammenhænge?

Hvad er udfordringen?

Ønske om at forene nye stemmer i etablerede fællesskaber

Byen har oplevet en betydelig tilstrømning af nytillflyttere, herunder mange internationale, der er kommet til området for at arbejde. Disse nytillflyttere er meget velkomne, og byens borgere er engagerede i at integrere dem på den bedst mulige måde. Der har f.eks. tidligere været uddelt velkomstpakker til tilflyttere. Imidlertid opleves der udfordringer i at få identificeret og inkluderet alle nye borgere, hvorfor der pt. ikke er en systematisk indsats ift. at tage i mod nye borgere.

Sønder Omme er allerede kendt for sine gode fællesskaber og kulturelle arrangementer, som er med til at skabe en levende by. Især internationale tilflyttere kan dog opleve udfordringer ved at blive en del af både de formelle og uformelle fællesskaber, bl.a. pga. sproglige barrierer og kulturelle forskelle, men også fordi der er et potentiale i at forbedre kommunikationen omkring arrangementer, events og foreningsaktiviteter.

Der er derfor et ønske om et større fokus på at invitere og integrere nye borgere både til at deltage i arrangementer, til at være en del af foreningslivet, og til at være en del af byen i almindelighed. Som del af dette er der behov for kreative løsninger og initiativer, der kan hjælpe med at identificere og engagere nye borgere.

” Der er behov for at blive hjulpet ind i fællesskaberne. (Borger)

Hvad og hvem kræver det?

Nye borgere skal tages i hånden, tilbydes støtte og bringes aktivt med ind i fællesskabet

1. **Genoptag velkomstpakker** hvor information om byen og lokale tilbud kan fungere brobyggende til nye borgere. Der kan fx inkluderes små gavekort for at motivere nytillflyttere til at udforske byen. Som en del af dette kan der yderligere tilbydes information om bolig-, job- og fritidsmuligheder i byen og kommunen for at hjælpe de nytillflyttere med at etablere sig. Informationen skal være på både dansk og engelsk. Landsbyrådet bør være ansvarlig her, men der er behov for at finde en bæredygtig løsning for, hvordan det sikres, at alle nye borgere identificeres.
2. **Fællesskab gennem aktiviteter og foreningsliv.** Der er ønske om at arrangere flere og regelmæssige fællesaktiviteter f.eks. fællesspisninger og kulturelle udvekslinger for at udvikle og styrke sociale bånd. Yderligere kan foreningslivet styrkes ved aktivt at invitere nye borgere til lokale begivenheder og sportsaktiviteter. Det kan f.eks. Være som del af velkomstpakken.
3. **Buddysystem til lokal integration** hvor frivillige kan hjælpe nytillflyttere med at blive introduceret til lokale aktiviteter og fællesskaber. Dette vil især være værdiskabende for nye borgere uden børn, som ikke automatisk vil blive en del af aktiviteter omkring daginstitution eller skole.
4. **Sprog som nøgle til integration** – f.eks. gennem etablering af frivillig sprogundervisning og lektiehjælp for at lette sproglige barrierer og understøtte sociale møder mellem borgere. Dette kan evt. planlægges i samarbejde med andre byer, der også har mange udenlandske tilflyttere. Yderligere vil det være en stor hjælp for internationale nytillflyttere at information på centrale kommunikations-platforme (Facebook mv.) også er tilgængeligt på engelsk.
5. Der er et ønske om **mere systematisk og let tilgængelig kommunikation om fællesskaber og dét, der sker i byen.** Dette beskrives under "Traditioner og events".

Større spillerum for børn og unge

” Vigtigt at inddrage de unge så der ikke bliver lavet noget FOR dem, men i samarbejde med dem

(Borger)

Hvordan skabes der større fokus på udvikling og læring blandt børn og unge - og flere tilbud til særligt børn fra mellemskolen og ældre børn?

Hvad er udfordringen?

Der er behov for tilbud, der særligt styrker ungemiljøet i Sønder Omme

Der findes et bredt udvalg af fritidstilbud i byen, som dækker alle aldersgrupper, og der er mange inspirerende mødesteder med særligt fokus på naturen, der tilbyder muligheder for leg og samvær. På trods af disse tilbud opleves der blandt beboerne et behov for at skabe flere sociale aktiviteter for mellemskolebørn og ældre børn. Dette inkluderer initiativer såsom værksteder og opholdssteder for unge over 16 år, hvor de kan mødes, socialisere og opbygge stærke fællesskaber.

Som en del af dette ser borgerne et stort behov for, at børn, teenagere og unge involveres i at udvikle tilbud for og til dem, og der ønskes en stærkere forbindelse til visionen om Børnenes Hovedstad og Playful Learning for at udnytte den viden, der findes her om inddragelse og lærings- og aktivitetsmuligheder.

For at realisere ovenstående er det nødvendigt med et samarbejde mellem de unge og voksne. Dette skal sikre, at miljøerne bliver inkluderende og engagerende, og at de både understøtter de unges behov for selvstændighed og giver mulighed for voksenstøtte.

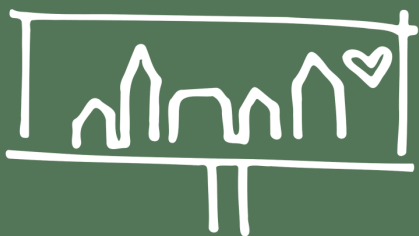
Der opleves desuden et behov for at skabe nye former for transport fællesskaber, som kan hjælpe især børn og unge med at komme rundt i kommunen, hvilket også kan bidrage til flere muligheder for jobs og fritidsjobs.

Hvad og hvem kræver det?

Et inkluderende fællesskab med Playful Learning og kreative samlingssteder

1. **Et ungecenter i Byens Hus** kan udvikles til at indeholde et center for børn og unge, inddelt efter aldersgrupper – et sted, hvor de unge kan være sig selv og arrangere deres egne aktiviteter men samtidig have adgang til aktiviteter på tværs af generationer. Bl.a. kan det imødekomme ønsket om et mødested for unge over 16 år f.eks. med faciliteter som poolborde og mulighed for at arrangere sociale events.
2. **Værksteder og samlingssteder for unge** f.eks. med fokus på knallerter. Lokaler i Byens Hus kan fungere som et socialt samlingssted, hvor de unge kan mødes omkring fælles aktiviteter for f.eks. at arbejde på deres knallerter, som er et vigtigt transportmiddel for de unge i Sønder Omme.
3. **Inklusion af unge fra nærområderne.** Der er bekymring for, om der er tilstrækkeligt med unge i Sønder Omme til at udnytte nye faciliteter fuldt ud. En løsning kan være at invitere unge fra omkringliggende byer, hvilket kan skabe et bredere og mere dynamisk ungdomsmiljø. Her kan med fordel indgås et samarbejde med Unge- og Kulturhuset i Grindsted og Ungdomsskolen.
4. **Unge som medskabende.** Tidligere drev de unge selv et sted kaldet Katakomberne. At genoplive et lignende initiativ kan give de unge ejerskab over deres rum og være med til at sikre, at unge er aktivt involveret i planlægning og drift af faciliteter, hvilket kan øge deres engagement og ejerskabsfølelse. Det kræver samarbejde med voksne og tilgængelige faciliteter. CoC Playful Minds kan inviteres til at hjælpe med at facilitere drøftelserne med børn og unge.
5. Der er behov for **nye transportfællesskaber.** Det kan f.eks. Være Byens Bil, samkørsel o.l. Dette er især vigtigt for de unge - både for at komme til sociale aktiviteter på tværs af kommunen og for at udvide muligheder for jobs og fritidsjobs, mens man er bosat i Sønder Omme. Dette er ikke kun en udfordring i Sdr. Omme, og der kan evt. samarbejdes om løsninger med de øvrige byer i kommunen.

Byens fysiske udtryk

” Det fysiske udtryk gør noget, når man kommer til en by
(Borger)

Hvordan skabes bedre sammenhænge i byens udseende og funktioner?

Hvad er udfordringen?

Byens fysiske udtryk afspejler ikke byens liv og fællesskab

Sønder Omme er ”en rigtig lille by” med de nødvendige servicetilbud, gode indkøbsmuligheder og et rigt foreningsliv. Derudover er der flot natur og stærke kræfter i byen, der har gennemført en lang række projekter, f.eks. etableringen af Naturrum. Hovedgaden fungerer som byens visitkort og indeholder vigtige faciliteter som kro, skole, kirke, dagligvareforretninger og mødesteder.

Hver jul forvandles byen med smuk belysning, hvilket minder om og understreger vigtigheden af at værdsætte og støtte de allerede velfungerende områder og lokale tilbud, f.eks. bageren og dagligvarebutikkerne. Imidlertid opleves der et stort behov for forskønnelse af byens hovedgade og indfaldsveje, især i den østlige del, som fremstår trist og nedslidt. Der er et ønske om en målrettet indsats, som kan forbedre byens førstehåndsindtryk og understøtte en positiv udvikling.

Ligeledes er der et ønske om et bymiljø, der udstråler liv og trivsel, og at byens mange pladser bruges mere aktivt til sociale og kulturelle arrangementer. Ønsket er et bymiljø, der afspejler byens gode liv, bidrager til en indbydende atmosfære og inviterer til at være en del af fællesskabet.

Der er mange stærke frivillige kræfter i Sønder Omme, men som i flere andre byer er der behov for, at både flere etablerede og nye borgere engageres i frivillighed. På den måde kan byens pladser og kultur aktiveres og skabe flere sociale og kulturelle arrangementer.

Hvad og hvem kræver det?

Hovedgaden og indfaldsvejene som byens 'visitkort'

1. Der kan etableres **et udvalg, der specifikt arbejder med byfornyelse**, gerne i samarbejde med byens erhvervsdrivende og håndværkere. Denne gruppe kan f.eks. samarbejde med kommunen, være ansvarlig for at søge puljer både i og uden for kommunen og arbejde med en løsning ift. vedligehold og udvikling af byens grønne områder.
2. **Aktiver byens pladser, historie og kultur** så der skabes liv og aktivitet i byens offentlige rum. Ved at arrangere flere begivenheder, f.eks. sommerkoncerter og torvedage samt aktiviteter med baggrund i byens historie og kultur, kan der skabes en dynamisk atmosfære, der tiltrækker byens borgere. Dette kan desuden bruges til at tiltrække danske og internationale besøgende.
3. **Fejring af byens unikke stemning og støtte til lokale virksomheder.** Ved at fremhæve byens unikke atmosfære omkring byens særlige begivenheder kan der skabes stolthed og tiltrækningskraft samtidig med, at det lokale erhvervsliv støttes. Det skaber en fortælling om byens autenticitet og sammenhold. Dette kan f.eks. skabes med udgangspunkt i juletiden og den årlige juletræstænding samt Jydefesten.
4. **Engager flere frivillige i at styrke det lokale fællesskab** så opgaven omkring sociale og kulturelle aktiviteter fordeles på flere personer. Et særligt fokus kan være på tilflyttere, som med fordel kan inviteres ind i det fællesskab, der er omkring frivillighed. Der kan med fordel samarbejdes med andre byer og med kommunen omkring udvikling af rammer for frivillighed og inddragelse, så flere borgere kan se sig i rollen som frivillig.
5. **Søg midler i sammenhæng med andre byer til fornyelse af hovedgaden.** Gennem samarbejde med f.eks. andre byer, kan der søges om regionale og nationale fonde til udvikling af fælles projekter, der styrker byerne i kommunen. F.eks. har Real Dania afsat midler til at støtte lokale projekter, som bidrager til en omstilling mod mere levende, smukke og aktive bymidter. Offentlige-private partnerskaber kan yderligere sikre bæredygtige løsninger og maksimere investeringer.

Hvordan skabes der stærk selvforståelse, sammenhængskraft og tiltrækningskraft gennem events på tværs af generationer, 'by-anciennitet' og besøgende?

Hvad er udfordringen?

Et ønske om udvidelse af traditioner og bedre udnyttelse af byens rum

I Sønder Omme er der et ønske om at udvikle og udvide byens traditioner og events for at styrke det sociale fællesskab og øge byens tiltrækningskraft. Selvom eksisterende begivenheder som Jydefesten og juletræstænding allerede er populære og samler både lokale og fraflyttede, opleves et behov for at skabe flere aktiviteter, der bl.a. appellerer til en bredere målgruppe. Dette inkluderer at engagere både nytilkomne og etablerede beboere samt forskellige generationer.

En central udfordring er den begrænsede udnyttelse af byens offentlige rum, f.eks. Sigeng, der kun anvendes få gange om året. Der er mange muligheder for at nytænke, hvordan disse områder kan blive mere integrerede i byens kulturelle liv.

Derudover er der en kompleksitet i at finde måder, der kan engagere forskellige grupper i samfundet, så aktiviteterne bliver inkluderende og styrker både fællesskabet og byens unikke identitet. Det kræver en indsats og kreativ tilgang for at skabe mangfoldige begivenheder, der understøtter byens sammenhængskraft og selvforståelse.

Hvad og hvem kræver det?

Fra Jydefest til fællesskabets torv – nye events og initiativer for alle

- Berigelse af eksisterende events og udvikling af nye events med fokus på at inkludere hele byen.** Dette kan f.eks. være en udvidelse af Jydefesten med nye aktiviteter og underholdning, der tiltrækker flere målgrupper. Her kan overvejes workshops, børnevenlige zoner og kulturelle indslag, der kan gøre festen til en endnu større fejring for alle byens borgere.
- Skab liv på Sigeng med f.eks. markeder og sommerkoncerter.** Indførelse af regelmæssige markeder, hvor lokale producenter kan sælge deres varer, sommerkoncerter og lignende arrangementer kan være mulige aktiviteter, der kan gøre Sieengtorvet til et socialt knudepunkt for beboere og besøgende.
- Etablering af 'Byens Hus' som et mødested på tværs af generationer, kulturer og interesser.** Et hus med plads til håndværk, kreativitet samt formelle og uformelle mødesteder kan være et attraktivt bidrag til byens borgere og besøgende. Byens historie kan med fordel integreres i huset.
- Genopdag byens rum.** Byens pladser kan i højere grad end nu benyttes til events og aktiviteter, der kan styrke båndene mellem borgerne og gøre byens rum mere levende og inviterende. Dette kan f.eks. være fællesgrill eller motionsløb.
- Etablering af en lokal eventbank** hvor udstyr som scener, lydanlæg, grill mv. kan lånes af foreninger og borgere. Det vil gøre det lettere for lokale at arrangere sociale og kulturelle begivenheder og styrke det kreative og sociale liv i byen. En eventbank kan evt. etableres på tværs af byer i kommunen, så man understøtter hinanden i at afvikle begivenheder. Et sådant samarbejde kan muligvis også være en løftestang til at skabe et fælles fokus på de forskellige events og arrangementer på tværs af byerne.
- En central kommunikationsplatform for aktiviteter, online og/eller fysisk** kan gøre det nemmere for borgere og danske og internationale besøgende at finde information om byens aktiviteter og arrangementer. Dette vil sikre, at alle er informeret og har mulighed for at blive engageret i byens liv, ligesom det vil gøre det lettere at deltage i og støtte lokale initiativer. Det kan evt. gøres på tværs af kommunens byer, så der skabes et fællesskab mellem byerne, hvor aktiviteter og arrangementer markedsføres i et samarbejde.

Traditioner og events

” Kan vi starte nye traditioner og events, og bruge pladserne i byen mere?

(Borger)

**STENDERUP-
KROGAGER**

The background is a map of the Stenderup-Krogager area. The map shows a network of streets including Tingvejen, Vestervej, Nørrevej, Hedelykkevej, Hedelykkevej, Irisvej, Storegade, Egerlyng Landevej, Krogagergårdvej, Øparken, Sønderbæk, Østergaardsvej, and Atoftevej. There are also green spaces and buildings visible on the map.

Foto: Johnny Madsen

Foto: Johnny Madsen

Foto: Johnny Madsen

Foto: Johnny Madsen

STENDERUP-KROGAGER – VORES STÆRKE FUNDAMENT

” Det særlige er foreningslivet. Der er en masse ting for ungerne, og de kan dyrke sport og fritid i byen.

(Borger)

” Som tilflytter opleves byen som åben og tillidsfuld. Der er et stærkt sammenhold blandt alle, og man har åbne sind. Man oplever en oprigtig interesse i at lære folk at kende - om det er gammel eller ung.

(Borger)

” Købmanden er et helt særligt sted. Det er byens mødepunkt. Det er vigtigt for byen, at der er mulighed for indkøb, og at vi kan gøre det lokalt. Det er et sted, hvor man møder naboen eller andre bekendte.

(Borger)

- 642** indbyggere*
- 41 år** gennemsnitsalder*
- 30%** har hjemmeboende børn
- 1%** nettotilflytning (1.1 2020 – 1.1 2024)*
- 3** Kulturfaciliteter
- Se under Grindsted for virksomhedsdata
- *Pr. 1.1 2024. Danmarks statistik**

FREMTIDSVISIONEN for vores Stenderup-Krogager

**Sådan ønsker vi,
at vores
Stenderup-
Krogager ser ud
om 10 år...**

Et attraktivt sted for familier – og en fremtidssikret skole

I 2034 er Stenderup-Krogager blevet et attraktivt sted for familier med en skole i udvikling, moderne sportshal, boldbaner og fritidstilbud. Samarbejdet med aktører i kommunen har skabt innovative læringsmiljøer, der sikrer skolens fremtid og tiltrækker familier.

Byen har styrket sin kultur for sammenhold og inklusion. Nye borgere modtages varmt gennem velkomstgrupper og hjælpes ind i det lokale foreningsliv. Internationale kulturdage og sprogcaféer er blevet faste traditioner, der bringer forskellige kulturer sammen. Boligdiversiteten er stor og afstemt i forhold til de behov, som henholdsvis enlige, ældre og de, der har brug for lidt mere plads omkring sig, har.

En sammenhængende by

Målrettet udvikling har forbedret Stenderup-Krogagers infrastruktur, bl.a. med trygge cykel- og gangstier, der forbinder skole, hal, idrætscenter, foreningsliv og 'Hønsebyen'. Dette har styrket byens sammenhæng og gjort det både lettere og mere trygt at bevæge sig rundt i byen og til de omkringliggende byer.

Den gamle jernbane er blevet omdannet til et populært stisystem, der forbinder byens dele og inviterer både lokale samt danske og internationale besøgende til at nyde de naturskønne omgivelser. Grønne områder er integreret i byens liv og bruges aktivt til rekreation og fælles aktiviteter.

Det fremadrettede fokus i Stenderup-Krogager – vores vej til fremtidsvisionen

Baseret på et omfattende arbejde med samtaler med Stenderup-Krogager-borgere, politikere og erhvervsdrivende, gennemgang af data om byen og lokale udviklingsplaner er der udvalgt og beskrevet fem udviklingsområder for Stenderup-Krogager.

Nedenfor kan du læse om de fire udviklingsområder, som er udvalgt for Stenderup-Krogager.

Et attraktivt sted for familier – og en fremtidssikret skole

Byen har flere tilbud målrettet børn og unge i byen, bl.a. en god skole, en hal, sports- og boldbaner og fritidstilbud.

Selvom byen indeholder flere tilbud målrettet børn og unge, er man meget opmærksom på at bevare det gode børneliv og særligt ungeliv – samt at fremtidssikre skolen.

Derfor er det afgørende, at der skabes gode ungefællesskaber samt initiativer omkring skolen med tråde til visionen om Børnenes Hovedstad og Playful Learning, der fremadrettet sikrer skolen og bidrager til, at den fortsat er attraktiv for familier.

Fastholdelse og inklusion

Byen er og ønsker i endnu højere grad at være et sted, hvor man kommer hinanden ved til arrangementer.

Kulturen er – og har altid været – båret af byens borgere, men dette kan også hurtigt ændre sig.

Det er afgørende, at der skabes en kultur, hvor nye borgere samt nye tanker og idéer inviteres ind og integreres i byen.

En sammenhængende by

Byen er kendetegnet ved et velfungerende byliv med en skole, hal og foreningsliv. Flere har lyst til at bosætte sig i Stenderup-Krogager, fordi byen netop tilbyder et velfungerende, lille landsbysamfund.

Det er centralt at arbejde med byens fysiske sammenhængskraft – herunder med mulighederne for, at borgere i alle aldre samt danske og internationale besøgende kan bevæge sig trygt rundt på cykel- og vandrestier i og omkring byen.

Samspil med naturen

Der er skønne naturområder omkring Stenderup-Krogager, som i højere grad kan inddrages i selve byen.

Byen føles ikke sammenhængende, og der er f.eks. et ønske om, at den gamle jernbane asfalteres, og at flere stisystemer bygges sammen.

Det er en by i smukke grønne omgivelser, og disse skal benyttes og aktiveres i højere grad - både for de lokale og for danske og internationale besøgende.

Der ligger både energi og rettidighed for mange af byens ildsjæle i at prioritere disse to udviklingsområder som åbningstræk for Stenderup-Krogager

Et attraktivt sted for familier – og en fremtidssikret skole

” Der skal være plads og rum til de unge
(Borger)

Hvordan skabes gode ungefællesskaber – for, med og af de unge selv? Hvordan kan alle byens borgere være ambassadører for skolen, og hvordan kan byen markedsføre skolen og gøre aktivt brug af dens særkende?

Hvad er udfordringen?

Et ønske om fremtidssikring og inklusion af familier

Stenderup-Krogager ønsker at være en intakt landsby især med et attraktivt miljø for familier. En del af dette er at have boliger, der er målrettet forskellige familieformer. I byen er der pt. flest parcelhuse, hvilket betyder, at f.eks. fraskilte ofte må vælge at flytte til andre byer, hvor der er flere lejligheder. Ligeledes kan det være en udfordring for unge familier at bosætte sig i byen. Der er derfor behov for at udvikle en større boligdiversitet, så flere familiers behov kan tilgodeses.

Der findes gode fritidstilbud til børn og unge, og byen har gode faciliteter i form af hal og forskellige sportsfaciliteter. Alligevel ses et behov for at arbejde aktivt med at skabe stærke ungefællesskaber, især for teenagere og unge, der ikke er sportsinteresserede. Dette er både for at sikre et godt ungeliv nu og her, men også for at fremme, at de unge får lyst til vende hjem igen. Som en del af dette opleves et behov for at etablere uformelle mødesteder for de unge.

Skolen med dens udvidede SFO er afgørende for at tiltrække og fastholde familier. Lynghedeskolen afdeling Stenderup er en lille landsbyskole og kan derfor tilbyde andre fællesskaber, end de større skoler i kommunen kan. Positiv omtale af skolen er afgørende i forhold til at kunne tiltrække nye elever, både i byen og i oplandet - alle i byen er ambassadører for skolen. Playful Learning og projektbaseret læring er et særkende for Billund Kommunes skoler. Hvis man ikke har børn på skolen, opleves det svært at have indsigt i, hvad den form for undervisning indeholder og betyder, og hvad skolen har at tilbyde.

Hvad og hvem kræver det?

Kreativitet, engagement og fællesskab i fokus

- 1. Alle byens borgere kan være ambassadør for skolen.** At være en lille landsbyskole er noget særligt og har en iboende styrke. Mange internationale elever og et fokus på Playful Learning og projektbaseret læringsforløb kan udvikles til at være central for byens identitet. Der kan f.eks. arbejdes med at udbrede viden om skolens tilgange og metoder på tværs af generationer og derigennem styrke skolens omdømme og tiltrække nye familier og elever.
- 2. Et fælles mødested for de unge kan fungere som tilknytningsfaktor.** Gode ungefællesskaber og rum til at dyrke dem er vigtigt. Faciliteter til både sociale og kreative formål kan gøre det til et sted, hvor unge føler sig engagerede og ansvarlige for byens udvikling. Et sådan sted skal skabes for, med og af de unge. Det kan være i eksisterende lokaler/et skur eller lignende - f.eks. i tilknytning til hallen. Samskabelse med de unge er afgørende, evt. gennem et lokalt ungeråd, og/eller med inspiration fra CoC – Playful Minds.
- 3. En god by for førstegangskøbere.** Stenderup-Krogager er en god by for førstegangskøbere. Byen har overkommelige boligpriser, købmandsbutik, dagplejere, børnehave og skole. Der er behov for et fokus på at brande byen yderligere, så flere får lyst til at bosætte sig.
- 4. Større fokus på boligdiversitet kan gøre det attraktivt at flytte til og blive boende.** I Stenderup-Krogager skal det være muligt at forene det at bosætte sig i en bymæssig sammenhæng med livet på landet. Bl.a. er der et ønske om forskellige typer af grunde, bl.a. grunde med god plads, f.eks. storparceller. Der bør desuden være fokus på at etablere flere lejligheder, der passer til singler, enlige med børn og ældre. Sådanne boliger skal balancere størrelse og pris, så der ikke kommer en social slagside. Det er her afgørende at skabe et overblik over behovet for boliger både nu og i fremtiden samt behov for et samarbejde med investorer og kommunen.

Fastholdelse og inklusion

” Vi skal hylde og heppe på de frivillige, så de bliver ved
(Borger)

Hvordan skabes en kultur, hvor nye borgere samt nye tanker og ideer inviteres og integreres ind i byen?

Hvad er udfordringen?

Behov for øget fokus på fastholdelse og inklusion af frivillige, internationale og det sociale engagement

Der er mange muligheder for at mødes i byen og mange stærke fællesskaber. Imidlertid er der behov for at tænke nye borgere og især den internationale del af befolkningen mere ind i kommunikation og markedsføring af arrangementer og fritidstilbud. Bl.a. er der behov for et fokus på, hvordan nye og internationale borgere kan inviteres og engageres ind i foreningslivet og i det frivillige arbejde i byen. Som en del af dette ses et generelt behov for at arbejde med modtagelse og inklusion af tilflyttere samt med branding af byen, så den fremstår attraktiv for potentielle tilflyttere.

At være et multikulturelt samfund har flere styrker, som kan bruges aktivt. Der kan fx være et potentiale i at arbejde mere strategisk med at fremhæve fordelene ved et multikulturelt samfund og skabe en mere inkluderende atmosfære for alle. Der er bl.a. behov for en opmærksomhed på, hvordan byen åbner sig mere for nye borgere og deres kulturer og traditioner, så inklusion og læring om hinanden øges.

Der opleves også et behov for, at foreninger og initiativtagere i højere grad arbejder sammen om at udvikle sine tilbud og bl.a. undgår sammenfald i arrangementer - både internt i byen og på tværs af kommunens andre byer. Der opleves desuden et potentiale i at samarbejde mere om planlægning, markedsføring og lignende, så byerne kan lære af hinanden.

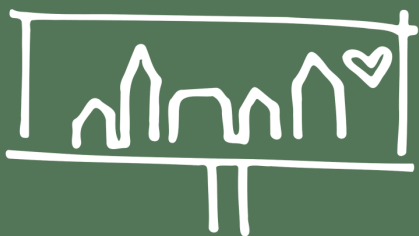
Byens udvikling og fællesskaber er afhængige af engagerede frivillige, og der er plads til mange flere, der løser opgaver i byen. Der ses et behov for at udvikle på frivillighed, herunder at arbejde med anerkendelse af det frivillige arbejde, der løftes i byen.

Hvad og hvem kræver det?

Initiativer der kan styrke samarbejde og frivillighed

- 1. Formidling af foreningslivet, så det bliver mere tilgængeligt for nye og internationale borgere.** Fokus på at bruge engelsk i kommunikationen om de forskellige gode arrangementer, aktiviteter og fritidmuligheder vil appellere mere til de internationale borgere. F.eks. er der behov for at orientere om SKIFs tilbud om at hente børnene i børnehaven og tage dem med til gymnastik, så nye og internationale borgere kender og føler sig trygge i tilbuddet. Juniorklubbens mange arrangementer og fællesspisningsarrangementerne er oplagte muligheder for at invitere nye borgere ind, så der dels kan opstå og dannes nye relationer og fællesskaber, dels som en platform for at rekruttere nye frivillige.
- 2. Større samarbejde på tværs.** Der kan med fordel rækkes ud til de omkringliggende byer med henblik på koordinering af byfester og andre arrangementer, så overlap undgås, hvor det er muligt. Derudover kan det bidrage til at styrke relationer, samarbejde og vidensdeling byerne imellem. Der er et ønske om at være mere nysgerrig på, hvordan andre lykkes med deres arrangementer og tiltag til inspiration for egne initiativer. Her kan repræsentanter fra lokalrådet med fordel være tovholder.
- 3. Frivilligheden skal styrkes og anerkendes.** At værdsætte og påskønne de frivillige er vigtigt – både for at sikre et fortsat frivilligt engagement, men også for at tiltrække nye frivillige. Dette kan f.eks. være via lokale priser, offentlig anerkendelse, eller ved at tydeliggøre betydningen af, at byens borgere husker at bakke op om de arrangementer og tiltag, der bliver iværksat. Flere andre byer i kommunen har også behov for at styrke frivilligheden, og der kan f.eks. samarbejdes på tværs af byerne, og med kommunens Frivilligcenter.
- 4. En fortsat udvikling af velkomstpakke til nye borgere.** Særlige velkomstpakker målrettet nye internationale borgere kan være medvirkende til, at de føler sig velkomne og hurtigt integrerer sig i lokalsamfundet. Den kan være på flere sprog og give information om lokale jobmuligheder.
- 5. Der er ønske om at brande Stenderup-Krogager,** så flere får lyst til at flytte til byen. Der skal her tages udgangspunkt i de styrker byen har, bl.a. handlekraftige fællesskaber, gode steder at bo, naturen tæt på, det multikulturelle samfund og det at være en intakt landsby.

En sammenhængende by

” Der er flotte cykelstier i Grene, ud mod Eg – men ingen bruger dem.
(Borger)

Hvordan skabes en by, der fysisk hænger bedre sammen med mulighed for at bevæge sig mere rundt på cykel og gående?

Hvad er udfordringen?

Manglende visuel sammenhæng og infrastruktur de to bydele imellem og til resten af kommunen

Borgerne i Stenderup-Krogager har længe haft et ønske om at få etableret sikre cykel- og vandrestier, både internt i byen og som forbindelse til andre byer, især Grindsted. Samtidig ser man et stort potentiale i at kunne styrke friluftslivet og profitere på cykel- og vandreturisme i forhold til Krogen Primitiv Camping og de øvrige B&B-virksomheder omkring byen med en cykel- og vandresti til Grindsted – og gerne også til Hejnsvig.

Behovet for sikre stier og veje til skole og fritidsaktiviteter i byen er stort, især fordi flere veje i og omkring byen har tung trafik. Især børn, teenagere og unge har behov for at kunne bevæge sig trygt på tværs af byen, og det har bl.a. betydning for mulighederne for at deltage i sociale aktiviteter. Derudover er der behov for en sikker skolevej til Grindsted, hvor udskolingsklasser og ungdomsuddannelser er.

På nuværende tidspunkt er Stenderup-Krogager delt i to af Tingvejen og efterlader 'Hønsbyen' vest for Tingvejen uden en sikker forbindelse til resten af byen. Borgerne ønsker en tunnel, der kan forbinde de to bydele og samtidig skabe en sikker skolevej og bedre mulighed for udnyttelse af mountainbikebanen i skoven ved 'Hønsbyen'.

I Stenderup-Krogager oplever man desuden, at der er stor forskel på den æstetik, der kendetegner byens rum på tværs af byerne i kommunen. Bl.a. er der store forskelle, f.eks. i forhold til blomsterkummer, borde, bænke og skraldespande, og at der ikke er tænkt i sammenhænge på tværs af kommunen.

Hvad og hvem kræver det?

Sikkerhed, kultur og samarbejde for en levende og sammenhængende by

1. **Sikker infrastruktur og forbindelser.** Der kan med fordel arbejdes på at etablere et netværk af sikre cykelstier, der dels forbinder skolerne i skoledistriktet, og dels forbinder de to boligområder vest og øst for Tingvejen, så man kan færdes sikkert i og ud af byen på cykel. Desuden er der ønske om at finde løsninger på infrastrukturen, så det nye kvarter på Krogager-gårdvej bindes bedre sammen med resten af byen.
2. **Belysning på stier** kan bidrage til, at især børn og unge kan bevæge sig mere trygt rundt i byen. Ved at installere belysning ved Lilleskoven vil særligt børn og unge kunne færdes mere sikkert og trygt bag om Egebjerg Landevej, på vej til fritidsaktiviteter fx på stadion. Samtidig vil Krogen fremstå mere tilgængelig og indbydende ved guidning med lys.
3. Som det også er foreslået i Udviklingsplanen, kan der etableres **et udvalg, der særligt arbejder med byfornyelse**, gerne i samarbejde med byens erhvervsdrivende. Denne gruppe kan f.eks. samarbejde med kommunen, være ansvarlig for at søge puljer både i og uden for kommunen, og arbejde med en løsning ift. vedligehold og udvikling bl.a. af byens grønne områder.
4. **Arbejdet med en sammenhængende by kan med fordel have to perspektiver:** Et kortere sigte på løsninger, der hurtigt kan bidrage til sammenhæng i byen og sikre cykel- og gangstier. Det kan f.eks. Være i form af en frivillig skolepatruljeløsning og ved at afsøge mulighederne for at etablere lys ved Lilleskoven. Og et længere sigte, hvor der etableres samarbejde med kommunen og staten ift. til byens større infrastrukturprojekter jf. pkt. 3.
5. **Samarbejde om æstetisk og visuel sammenhæng på tværs af kommunen.** I Sønder Omme har byen arbejdet aktivt med at højne udtrykket, og i Billund er en del af byens interør finansieret eksternt. Der kan etableres et samarbejde på tværs af kommunens byer, og med kommunen, der har særligt fokus på at skabe sammenhæng mellem byernes visuelle udtryk - evt. i sammenhæng med pkt. 3.

Samspil med naturen

En by i smukke grønne omgivelser – hvordan kan disse bruges og aktiveres i højere grad i byen både lokalt samt for danske og internationale besøgende?

Hvad er udfordringen?

Manglende sammenhæng og udnyttelse af naturområder

I Stenderup-Krogager ønsker man i endnu højere grad at integrere de omkringliggende naturområder i byens liv.

En stor del af "Den skæve bane" bruges i dag som rekreativ gangsti, og frivillige holder beplantningen nede på en del af strækningen, så den er til at gå på. Samtidig har man et smukt naturområde omkring Krogagergårdvej, hvorfor en hjertesti, der binder Krogen sammen med 'ny Krogagergårdvej', kunne være et stort aktiv, så de smukke naturområder i højere grad bliver en del af byens dagligdag og et nyt aktiv for danske og internationale besøgende. Der er desuden ønske om at etablere en hundeskov.

Det opleves, at der er behov for bedre skiltning, guidning og information om byens historie og eksisterende oplevelser for at øge det lokale kendskab og gøre det spændende og attraktivt at bevæge sig mere rundt i byen til fods eller på cykel. Dette vil bl.a. kunne have en fin sammenhæng med evt. etablering af 'Den skæve bane', så cykelturister guides ind i byen.

I byen opleves desuden et behov for at finde bæredygtige løsninger for udvikling og vedligehold af stier og cykelveje samt faciliteter som legepladsen og grønne områder.

Hvad og hvem kræver det?

Styrkelse af byens infrastruktur og fællesskab via bedre tilgængelighed, grønne områder og aktivt engagement

- 1. Forbedring af infrastruktur og tilgængelighed.** Der er et stort ønske om at asfaltere 'den skæve bane'. Som en midlertidig løsning kan det overvejes at fjerne de gamle jernbanesveller, da disse bliver meget glatte i fugtigt vejr, idet banen bruges aktivt som sti. Der vil være behov for at samarbejde med kommunen om dette. Et samarbejde på tværs af byer om at have en landsbyedel kunne sikre bedre vedligehold af grønne områder og stier.
- 2. Udvikling af rekreative og grønne områder** vil skabe stor værdi. Der kan f.eks. skabes en sti i vådområderne, en hundeskov i de gamle grusgrave eller udvikles faciliteter til kanoaktiviteter langs å og bæk i samarbejde med lokale foreninger eller frivillige - gerne på tværs af nabobyer. Det vil alt sammen medføre mulighed for nye, smukke naturoplevelser og aktiviteter for borgere og besøgende. Der kan evt. samarbejdes med Destination Trekantområdet med henblik på at skabe forbindelser og kommunikation målrettet danske og internationale besøgende.
- 3. Byens præsentation og æstetik.** Byen har af flere omgange haft god succes med at søge kommunens Borger-idékasse til mindre projekter. Dette kan fortsat være et mål. Implementering af (QR)-skilte ved centrale steder kan give besøgende indblik i områdets historie og seværdigheder og guide videre til nye oplevelser – f.eks. kan både skolen og foreninger aktiveres i udviklingen. Der kan også tænkes i kommunikation i et samarbejde på tværs af kommunens byer, bl.a. målrettet danske og internationale besøgende, men også for at samarbejde om et større udbud af kulturelle og sociale aktiviteter.
- 4. Fællesskab og engagement.** Der kan arrangeres events og naturbaserede aktiviteter - både for at øge engagementet i lokalsamfundet og for at tiltrække danske og internationale besøgende. Det kan f.eks. være arrangementer som Nak og Æd i samarbejde med naturvejledere og lokale jægere samt andre tiltag, der kan styrke byens særlige profil i forhold til danske og internationale besøgende og bosætning.

”Skabe noget, der er interessant at kigge på ud over fårene
(Borger)

A map of the town of Grindsted, Denmark, with a large, hand-drawn orange scribble in the center. The scribble is composed of several overlapping, irregular loops. The map shows a grid of streets, green spaces, and buildings. The word "GRINDSTED" is written in large, black, serif capital letters across the center of the orange scribble. Various street names and landmarks are visible on the map, including "Tronsø", "Fynsgade", "Vestergade", "Østre Alle", "Smøsten", "Tårnvej", "Ribersvej", "Østerbrogade", "Tingvejen", "Krogagervej", "Søndre Boulevard", "Vestre Boulevard", "Sydtoften", "Morsbølvej", "Søndre Ringvej", "Vestre Ringvej", "Vestmarkvej", "Eskildvej", "Engsøen", "Billund Kommune", and "Tronsø Parkvej". Road numbers 28 and 30 are also visible.

GRINDSTED

Foto: Skyfish

Foto: Johnny Madsen

Foto: Johnny Madsen

Foto: Skyfish

GRINDSTED – VORES STÆRKE FUNDAMENT

” For mig er naturen i og omkring byen det, der betyder meget for mig og min familie. Jeg værdsætter ture omkring Tronsøen og Engsøen med såvel ægtefælle, børn og børnebørn. Her har jeg muligheden for at følge årets gang og kombinere ture med lidt motion.

(Borger)

” Sporten har et godt tag i Grindsted og har stor betydning. Magion er også et fint omdrejningspunkt, disse muligheder har man udnyttet til fulde.

(Borger)

” Grindsted forandrer sig. Byen har altid været en handlekraftig by, som har tilpasset sig – først som hedens hovedby og som jernbaneknudepunkt og i dag som en succesfuld uddannelses- og hverdagsby.

(Udviklingsplan)

9.745 indbyggere*

44 år gennemsnitsalder*

26% har hjemmeboende børn

0% nettotilflytning (2020-2023)

8 Kulturfaciliteter

654 virksomheder

35 erhverv inden for restauranter, hoteller og caféer

59 butikker inden for detail

*Pr. 1.1 2024. Danmarks statistik

FREMTIDSVISIONEN for vores Grindsted

**Sådan ønsker vi,
at vores
Grindsted ser ud
om 10 år...**

Bymidten som socialt hjerte

I 2034 er Grindsted en levende by, hvor bymidten fungerer som et socialt centrum og samlingspunkt for byens borgere. Den historiske bymidte er blevet revitaliseret og fyldt med liv, hvor folk mødes til kulturelle arrangementer, sociale aktiviteter og fælles begivenheder. Handel er ikke længere det primære fokus, og byens sociale liv er blevet en stærk identitetsmarkør.

Kulturarven og naturen som integreret fundament

Kulturarven spiller en central rolle i byens udvikling. Grindsted har formået at bruge sin rige historie som fundament for fremtiden, hvilket har tiltrukket både besøgende og nye borgere. Sommerens musikarrangementer og andre kulturelle aktiviteter er blevet populære attraktioner, der fejrer byens unikke fortælling.

Byen har også arbejdet målrettet på at integrere naturen endnu mere i det urbane landskab. De grønne områder og søer er blevet mere tilgængelige og en del af byens daglige liv. Det grønne engstrøg langs åen er blevet et centralt rekreativt område, der både gavner beboerne og tiltrækker besøgende.

Tryghed og inklusion for områdets unge

Grindsted er blevet et trygt og inkluderende sted for unge. Byen har skabt flere muligheder og positive miljøer, hvor unge kan udfolde sig og føle sig sikre. Fokus på at minimere negative oplevelser har resulteret i et stærkere fællesskab og en bedre livskvalitet for alle.

Det fremadrettede fokus i Grindsted – vores vej til fremtidsvisionen

Baseret på et omfattende arbejde med samtaler med Grindsted-borgere, politikere og erhvervsdrivende, gennemgang af data om byen og lokale udviklingsplaner er der udvalgt og beskrevet fire udviklingsområder for Grindsted.

Nedenfor kan du læse om de fire udviklingsområder, som er udvalgt for Grindsted.

Bymidten som et socialt centrum og symbolet på det gode og nære hverdagsliv

Kulturarven som fundament for fremtiden

En grøn by samt en attraktiv bymidte

Et trygt og inkluderende sted for unge borgere i og omkring byen

Grindsted har alt, hvad der skal til for at leve det gode og nære hverdagsliv på tværs af generationer - bl.a. bredt uddannelsesstilbud, unikke rammer for kultur- og fritidstilbud, gode boliger, et sygehus samt en historisk bymidte med bevaringsværdige bygninger.

Bymidten har tidligere været et centrum for handel og et mødested for borgere på tværs af generationer. Til trods for, at byen rummer alle muligheder, er den i dag i mindre grad fyldt af liv og i mindre grad et samlingspunkt for borgere.

Mange ønsker sig tilbage til dengang, byen var et socialt centrum og mødested. Derfor skal bymidten i Grindsted skabe rum for at mødes og fyldes af alt det, der kendetegner det gode hverdagsliv, uden at det nødvendigvis skal være handel som centrum. Derudover er det afgørende, at byen sætter det sociale i højsædet som et af byens stærke kendetegn.

Grindsted har en stærk historisk fortælling bl.a. som den hurtigst voksende stationsby, handels- og industriby, og så er den kendt for byens mangfoldige naturlandskab.

Kulturarven fylder meget i fortællingen om byen, som det, der engang var, og som ikke er der længere. Samtidig rummer byen mange kulturelle aktiviteter, f.eks. sommerens musikarrangementer og street food festival.

Det er afgørende, at kulturarven bruges til at skabe identitet og fortællinger for fremtiden – og samtidig som en vej til at tiltrække danske og internationale besøgende til byen.

Grindsted har en historisk bymidte og tre forskellige centre/områder, hvor folk mødes. Yderligere har byen mange grønne områder og søer både i og omkring byen.

Byen rummer allerede meget natur, og der er et ønske om at få naturen endnu tættere ind i byen. Derudover er der et ønske om at forbedre det grønne engstrøg langs åen, der løber gennem byen samt det fysiske udtryk i bymidten.

Der skal derfor arbejdes på at forbedre bymidtens fysiske udtryk og trække naturen mere aktivt ind i byen til gavn for byens beboere og som trækplaster for danske og internationale besøgende.

Grindsted er en by, der rummer alt, hvad man kan ønske sig som børnefamilie - skoler, fritidsaktiviteter, et unge- og kulturhus mv. Der bor dermed mange unge, der udfolder sig og lever deres liv i byen.

Parallelt med det gode hverdags- og familieliv eksisterer en fortælling om et ungemiljø, der nogle steder kan være hårdt, hvilket kan skræmme og skabe utryghed.

Det er derfor centralt, at arbejde med, at det ungemiljø, som giver negative oplevelser for andre unge og borgere i byen, fylder mindst muligt. Det skal være et fokus, at der skabes andre muligheder for de unge, der er med til at skabe utryghed.

Der ligger både energi og rettidighed for mange af byens ildsjæle i at prioritere disse to udviklingsområder som åbningstræk for Grindsted

Bymidten som et socialt centrum og symbolet på det gode og nære hverdagsliv

Hvordan kan bymidten i Grindsted skabe rum for at mødes og fyldes af alt det, der kendetegner det gode hverdagsliv, uden at det nødvendigvis skal have handel som centrum? Hvordan kan byen sætte det sociale i højsædet som et af byens stærke kendetegn?

Hvad er udfordringen?

En drøm om at Grindsted udvikles som et knudepunkt for socialt liv og handel - med stærke tråde til historien

Bymidten i Grindsted har tidligere været et levende centrum for handel og socialt samvær, men mangler nu i en vis grad den dynamik og det sociale engagement, som den tidligere havde.

En central udfordring er, at bymidten, som engang var et naturligt mødested for borgere på tværs af generationer, nu i mindre grad fungerer som byens centrale samlingspunkt. Der er en længsel efter den tid, hvor byen var en aktiv stationsby, og bymidten var et socialt centrum for handel.

Derudover er der en specifik udfordring i at inkludere de unge i bymidten, da der mangler steder, hvor de kan mødes i rammer, der giver mening for dem. Yderligere er der ønske om at mobilisere frivillige til at drive aktiviteter og fællesskaber, der kan tiltrække forskellige grupper af borgere til bymidten.

Der er en vigende handel i byen sammenlignet med tidligere, hvorfor der er ønske om at fokusere på, hvilke muligheder der er for at trække flere handlende ned i byen, så borgere i byen i højere grad foretager deres indkøb lokalt.

Samlet set er der et stort ønske i Grindsted om at genoplive bymidten som et levende og attraktivt samlingspunkt, der kan imødekomme behovene og ønskerne fra byens borgere på tværs af generationer.

Hvad og hvem kræver det?

1. **Der skal skabes liv med sociale og kulturelle mødesteder og aktiviteter** ved at skabe levende samlingssteder i bymidten. Dette kan f.eks. opnås ved at eksperimentere med flere og nye aktiviteter og steder, hvor folk kan mødes. Yderligere kan det opnås ved at skabe aktiviteter på tværs af generationer og for flere målgrupper, hvor alle føler sig velkomne og engagerede. Der kan f.eks. bygges videre på de gode initiativer og sociale events som allerede afprøves i bymidten for at skabe liv og fællesskab.
2. **Støt lokale initiativer** f.eks. via støtte og vejledning fra kommunen samt hjælp til aktivt at søge fonde og eksterne finansieringskilder for at sikre en stabil økonomisk basis for udviklingsprojekterne i bymidten.
3. **Mobilisér fællesskabet med frivillighed og inddragelse** ved at engagere borgere, ildsjæle og frivillige til at drive forskellige aktiviteter, initiativer og projekter. Inkluder forskellige grupper såsom foreninger og sportsklubber for at styrke fællesskabet, og sæt fokus på at integrere udenlandske tilflyttere gennem specifikke tiltag og oplysningstiltag, så alle føler sig velkomne og integrerede.
4. **Giv borgerne en stemme** med etableringen af et lokalråd, så borgerne inddrages i byens udvikling. Gennemfør oplysningsinitiativer for at fremme viden om lokale tilbud og muligheder - både for tilflyttere og eksisterende borgere - så alle føler sig informeret og inviterede til at engagere sig i byens fremtid.
5. **Analyser på muligheder for at tiltrække handlende**, f.eks. unge og ansatte på virksomheder tæt på bymidten. Grindsted Handel er en vigtig tovholder, evt. i samarbejde med Billund Erhverv.
6. **Samarbejd med kommunens andre byer omkring frivillighed** så gode erfaringer med inddragelse af lokalsamfundet deles og udvikles. Frivilligcentret kan være en væsentlig part i dette.

” Torvet skal indbyde til socialt samvær, være hyggeligt og indbydende.
(Borger)

Kulturarven som fundament for fremtiden

” Der er mange smukke historier og fortællinger at fortælle
(Borger)

Hvordan kan kulturarven bruges som afsæt til at skabe identitet og fortællinger for fremtiden – og samtidig som potentiale til at tiltrække danske og internationale besøgende til byen?

Hvad er udfordringen?

Forvandling af Grindsteds kulturarv som et afsæt for udvikling

I Grindsted er der et stort ønske om at transformere byens kulturarv, der afspejler byens historie og fortid som stationsby, så den kan bidrage til at skabe fremtidige fortællinger, identitet og udvikling af byen.

Potentialerne i byens kulturarv og historiske identitet som stations-, handels- og industriby samt det mangfoldige naturlandskab, bliver ikke fuldt udnyttet til at tiltrække danske og internationale besøgende og engagere borgere.

Der er et stort ønske om at sikre at bymidstens smukke gamle bygninger vedligeholdes, så byens historiske udtryk, charme og det samlede visuelle udtryk bibeholdes.

Ud over de historiske bygninger rummer Grindsted også anden kulturarv, som kan danne afsæt for udvikling. Det er bl.a. det omkringliggende landskab og de gamle jernbanespor fra dengang, Grindsted var en stationsby mv. Dette rummer et turistpotentiale f.eks. i forhold til cykel- og vandrestier.

Kulturarv handler om stedets fortælling, hvor fortiden har formet et aftryk og et arkitektonisk miljø, som vi i dag lever og færdes i. Der er et uudnyttet potentiale i at lade fortiden forme fremtiden og skabe udvikling gennem det fysiske miljø. Det kan både bidrage til at styrke identiteten, fremme den lokale stolthed og selvforståelse samt skabe afsæt for udvikling i byen.

Man ønsker at finde ind til den stærke fortælling om Grindsted og bruge det som en platform til at skabe en fremtid, der både respekterer og bygger videre på fortidens styrker. Et øget fokus på turisme kan desuden bidrage til at skabe mere liv og aktivitet i byen, som forhåbentlig kan styrke det lokale handelsliv.

Hvad og hvem kræver det?

- 1. Samarbejde med lokale institutioner og aktører.** Lokale institutioner som grundskoler, Campus, FGU-skolen og frivillige fællesskaber kan med fordel engageres i bevaringen og formidlingen af kulturarven. Dette gennem projekter, der involverer elever og studerende i at formidle byens historier ud fra deres perspektiv eller ved at frivillige foreninger arrangerer kulturelle events, der bringer byens historiske steder og fortællinger frem på nye og engagerende måder. Såfremt der etableres et lokalråd i Grindsted, vil lokalrådet have en stor rolle i dette i samarbejde med Handelsstandsforeningen, kommunen samt relevante foreninger og frivillige, der sammen kan udvikle og promovere byens kulturarv.
- 2. Brug af kulturarv som afsæt for turismeudvikling.** Dette kan understøttes ved hjælp af guidede byvandring, digitale informationskort, kulturelle aktiviteter og events samt etablering af cykel- og vandrestier ud i kulturlandskabet. Byens historie og kulturarv kan desuden synliggøres endnu mere, herunder emner som forureningens historie, oprensning og grøn omstilling, hvor fortid og nutid bindes sammen. Både Destination Trekantområdet og museet MARK kan med fordel bringes i spil i dette udviklingsarbejde.
- 3. Forbedring af infrastruktur og skiltning** kan øge andelen af danske og internationale besøgende, f.eks. fra Billund, så de ledes mod Grindsted. Optimering af skiltning, så den understøtter og fremhæver de kulturelle og historiske områder og attraktioner, kan give let adgang samt synliggøre bymidten som byens atmosfæriske og sociale knudepunkt. Der kan også samarbejdes med den kommende Retail Park, så der skabes en kobling mellem denne og aktiviteterne i Grindsted bymidte.
- 4. Bevaring og registrering af bevaringsværdige bygninger.** For at sikre, at kulturarven ikke forsvinder, er det vigtigt at registrere og bevare de kulturhistoriske bygninger i byen. Dette inkluderer bygninger som stationsbygningen, det gamle posthus, vandtårnet, hovedbygningen på Nordre Skole og andre historiske kulturmiljøer. Bevaringen skal ikke nødvendigvis ske gennem fredning, men gennem udpegning af bygninger, som har historisk værdi, og som er vigtige at bevare.

En grøn by og en attraktiv bymidte

Hvordan kan bymidtens fysiske udtryk og grønne karakter styrkes med fokus på at sikre en sammenhæng mellem byen og det omkringliggende naturlandskab? Og hvordan kan de landskabelige kvaliteter blive et endnu større aktiv til gavn for byens borgere samt bruges som trækplaster for danske og internationale besøgende?

Hvad er udfordringen?

Kobling mellem Grindsteds naturområder og den historiske bymidte

I Grindsted ønsker man at skabe en mere tydelig og stærk sammenhæng mellem byens mange grønne områder og bymidten.

Bylivet i Grindsted er spredt på tre forskellige centre/områder med hver deres funktion: Et campusområde, center for dagligvarer og den historiske stationsbymidte. En udfordring er, at der både mangler en sammenhæng mellem de tre centre/områder, men også til de omkringliggende naturlandskaber - særligt det grønne engstrøg som strækker sig gennem byen. Der er et potentiale i at bruge landskabet og naturen til at binde de tre områder bedre sammen, bl.a. ved at trække naturen helt ind i hjertet af byen for at skabe en grøn og indbydende atmosfære.

Bymidten fremstår kedelig og grå, domineret af granit, asfalt og beton. Der er et ønske om at skabe et mere grønt og levende bymiljø med en højere oplevelseskvalitet og mere natur, der kan bidrage til at skabe rammerne for bedre livskvalitet.

Et andet aspekt er det visuelle og æstetiske udtryk på bymidtens facader, der danner rammen om bylivet. Bymidten skal være mere indbydende og tiltalende at opholde sig i - også for at tiltrække flere besøgende. Det indebærer forbedringer af facader, belysning og det generelle fysiske udtryk i byrummene. Der er et ønske om at højne kvaliteten i bymidtens fysiske miljø, så det i højere grad kan skabe rammen om aktivitet og liv for både lokale borgere og danske og internationale besøgende.

Hvad og hvem kræver det?

- 1. Bymidtens fysiske miljø i Grindsted** udvikles til et mere attraktivt og indbydende område gennem en målrettet opgradering af bygningernes arkitektur og facader. Dette vil bidrage til at skabe en spændende og imødekommende atmosfære i bymidten. Samtidig kan visuelle og æstetiske forbedringer, såsom grøn beplantning, attraktive siddeområder og bedre belysning bidrage til, at bymidten bliver et trygt og attraktivt område at opholde sig i for både borgere samt danske og internationale besøgende. Digitale infostandere med information om lokale attraktioner og aktiviteter vil understøtte, at både borgere og besøgende nemt kan finde rundt og blive inspirerede til at besøge andre dele af byen, f.eks. museet MARK.
- 2. Brug engstrøget som det sammenbindende i byen.** Engstrøget skal sættes mere i spil, så man på den måde får koblet campusområdet og bymidten og samtidig får bragt naturen helt ind i bymidten.
- 3. For at skabe en mere gå- og cykelvenlig bymidte** kan man overveje at gøre bymidten helt bilfri, hvilket vil fremme socialt samvær og aktiviteter. Etablering af en sikker og naturskøn cykel- og gangsti mellem Grindsted og Billund samt udlejning af cykler kan desuden bidrage til en mere bæredygtig og sammenhængende infrastruktur, der understøtter en grønnere by- og turismeudvikling på tværs af byerne.
- 4. Etablering af et lokalråd i Grindsted** vil både give borgerne mulighed for at få en stemme i byens udvikling, men det vil også give mulighed for, at Grindsted kan samarbejde med lokalrådene i kommunens øvrige byer. Gennem samarbejder på tværs af byerne er der mulighed for at søge om regionale og nationale fonde til udvikling af fælles projekter, der styrker kommunens byer.

”

For mig er naturen i og omkring byen det, der betyder meget for mig og min familie.

(Borger)

Et trygt og inkluderende sted for unge borgere i og omkring byen

” Et sted hvor unge kan socialisere sig
(Borger)

Hvordan arbejder vi med en løbende udvikling af et attraktivt og inkluderende ungemiljø, der understøtter gode oplevelser og fællesskaber for de unge? Hvordan sikrer vi, at der er attraktive muligheder for alle unge, så tryghed og samhørighed i byen forstærkes?

Hvad er udfordringen?

Manglende attraktive byrum og fællesskaber for teenagere og unge

Grindsted er en by, der har meget at tilbyde børnefamilier og unge, fx flere skoler, ungdomsuddannelser, fritidsaktiviteter, ungdomsskoleaktiviteter og et Unge- og Kulturhus.

Byen huser mange teenagere og unge, både teenagere og unge, der bor i byen, men også teenagere og unge, der bor i andre af kommunens byer, som har deres daglige gang på overbygningsskoler og ungdomsuddannelser i byen. Mange teenagere og unge er allerede etablerede i forskellige foreninger og fællesskaber. Mange har imidlertid også et behov for at etablere sig i nye sammenhænge og få nye oplevelser som en del af ungdomslivet. Der eksisterer nogle steder en fortælling om et ungemiljø, der kan være præget af hårdhed, som skaber utryghed blandt både de unge og andre borgere i byen.

Der er desuden et stort ønske om at beholde flest muligt af kommunens unge på ungdomsuddannelser i Grindsted, så få eller ingen vælger en ungdomsuddannelse i en anden kommune.

Der ses et behov for at skabe et bredere ungemiljø i Grindsted, hvor der både kigges på strukturerede aktiviteter og ungemiljøer, men også på trygge og uformelle mødesteder, eks. på cafeer og lignende i midtbyen. Ligeledes opleves der, at der mangler et natteviv, der er attraktivt for de unge i Grindsted.

Hvis aktiviteterne skal inkludere teenagere og unge fra de omkringliggende byer, er der behov for at sikre en god infrastruktur, så de unge kan transportere sig sikkert mellem byerne.

Hvad og hvem kræver det?

- 1. Etablering af en arbejdsgruppe med fokus på attraktive ungemiljøer**, fx i sammenhæng med indsats omkring bymidten. Ungerådet er en vigtig part, og der bør være fokus på at inddrage de unge i hele processen. Ideelt kan de unge være de bærende drivkræfter i processen, i samarbejde med Handelsstandsforening, kommune og andre samarbejdspartnere. Viden og erfaringer fra CoC kan udnyttes i inddragelsesprocesserne, og der kan overvejes et samarbejde med kommunens andre byer omkring attraktive ungemiljøer.
- 2. Fysiske opholds- og aktivitetsområder** som bidrager til at skabe et trygt og inkluderende miljø for de unge. Man kan fx etablere flere fysiske aktivitetsområder som basketbaner, boldbaner og skaterbaner på strategisk placerede, åbne og veloplyste steder, hvor de unge kan mødes. Disse områder giver de unge mulighed for at mødes og dyrke sport i trygge omgivelser, hvilket kan skabe positive fællesskaber.
- 3. Videreudvikling af sociale samlingssteder**, hvor teenagere og unge kan mødes under trygge forhold, og hvor de har et fristed med mulighed for uformelle møder. Ungdomsskolen og Unge- og Kulturhuset er vigtige tovholdere på dette.
- 4. Styrkelse af tilbud til unge.** Unge- og Kulturhuset og Ungdomsskolen i Grindsted kan spille en central rolle ved at udvide og diversificere sine tilbud med aktiviteter, kurser og workshops, der appellerer til et bredere snit af de unge. Dette kan inkludere alt fra sport og kunst til teknologi og iværksætteri. De unge bør involveres i udviklingen af tilbud, især de unge der ikke er en del af etablerede fritidstilbud.
- 5. Analyse af behov for ungdomsboliger**, som en del af en generel analyse af behov for boligdiversitet og boligudbud i Grindsted. Herunder bør der være fokus på, hvordan ungdomsboliger placeres, så de er attraktive for unge. Bl.a. kan ungdomsboliger og mindre lejeboliger placeres, så de ligger tæt på campus og bymidten, og så flere unge vil ønske at bo og blive i byen.

VORBASSE

VORBASSE – VORES STÆRKE FUNDAMENT

Foto: Johnny Madsen

Foto: Skyfish

Foto: Johnny Madsen

Foto: Johnny Madsen

” Sammenhold og foreningsliv. Byen er så lille, at alle har brug for hinanden – det er et småt fællesskab, og man ved, hvem hinanden er, og man har brug for hinanden.

(Tilbageflytter)

” Alt er bygget omkring det marked, det er det, der holder sammen på det. Alle er engagerede, og alle har relationer til det marked, så der er et sammenhold og fællesskab ud over det sædvanlige - og så alle de penge, der strømmer ind.

(Ildsjæl)

” Det jo fantastisk at se, hvor meget de knokler og kan selv... Jeg kunne drømme om, at Vorbasse opdager, hvor seje og stærke de er.

(Kulturaktør)

” Vorbasse Marked giver og tager kræfter.

(Lokal)

1.261 indbyggere*

44 år gennemsnitsalder*

29% har hjemmeboende børn

-5% nettotilflytning (1.1 2020 – 1.1 2024)*

6 Kulturfaciliteter

92 virksomheder

4 erhverv inden for restauranter, hoteller og caféer

7 erhverv inden for detail

*Pr. 1.1 2024. Danmarks statistik

FREMTIDSVISIONEN for vores Vorbasse

Sådan ønsker vi, at vores Vorbasse ser ud om 10 år...

Et fornyet bybillede

I 2034 har Vorbasse integreret naturen i bybilledet med forskønnede og sammenkoblede områder som Vorbasse Krigshavn og legepladsen. Den tidligere gennemfartsvej er nu udviklet med en sikker gang- og cykelsti, og der er liv og udnyttede potentialer i alle bygninger, bl.a. til levende fællesskabsrum og lokale markeder. Boligmassen er mangfoldig og sikrer bæredygtig boligrotation.

Børnene skaber fremtiden

Vorbasse er en ideel by for børnefamilier med en skole, der har udvidet til to spor. Naturen er aktivt integreret i undervisningen og fritidstilbuddene, hvilket styrker byens børns læring og tilknytning til naturen.

Kulturliv året rundt

Kulturlivet blomstrer med events og arrangementer, der tiltrækker alle generationer. Vorbasse Marked trækker tråde langt tilbage i byens historie og er stadig en succes, og byen har skabt nye kulturelle begivenheder, der fremmer fællesskabet og tiltrækker internationale og danske besøgende. Kulturen i byen tager også afsæt i den rige kulturarv, hvor historiske bygninger, traditioner og lokale fortællinger spiller en central rolle.

Entreprenørskab og innovation

Entreprenørskabet i Vorbasse har udviklet nye forretningsområder og turistinitiativer. Lokale iværksættere driver bæredygtige virksomheder, bl.a. inden for turisme, håndværk og teknologi. Et innovationscenter støtter nye initiativer, hvilket styrker byens økonomi og skaber arbejdspladser

Det fremadrettede fokus i Vorbasse – vores vej til fremtidsvisionen

Baseret på et omfattende arbejde med samtaler med Vorbasse-borgere, politikere og erhvervsdrivende, gennemgang af data om byen og lokale udviklingsplaner er der udvalgt og beskrevet fem udviklingsområder for Vorbasse.

Nedenfor kan du læse om de fire udviklingsområder, som er udvalgt for Vorbasse.

Byens fysiske udtryk

Naturen fylder i byen, og den er værdsat af borgerne. Byen har mange unikke steder f.eks. Vorbasse Krigshavn, legeplads, kunst i midtbyen mv.

Der er mange hyggelige spots, som skal bevares og værnes om. Udfordringen er, at byen fremstår som en gennemfartsby og er præget af lukkede butikker og en opdelt bymidte, hvor en hovedvej skærer igennem.

For at sikre bedre sammenhæng i byens fysiske udtryk bør man tænke naturen mere ind, forskønne områder og arbejde med at sikre bedre sammenhænge mellem de forskellige spots i byen.

Samtidig er der i Vorbasse stor fokus på boliger til alle aldre og at skabe basis for bæredygtig boligrotation.

En by hvor børnene skaber fremtiden

Vorbasse er et godt sted for familier. Byen skaber rammerne for en tryk opvækst for børn med nem adgang til natur, skole med afsæt i Playful Learning og fritidstilbud.

Særligt arbejdet med Playful Learning bærer frugt og bidrager til børn og unges udvikling. Dog har skolen blot ét spor og opleves som mindre innovativ end tidligere, hvor man arbejdede med de syv intelligenser og ude-skole. Derudover er der et ønske om at tiltrække flere børnefamilier til byen.

Det er afgørende, at byen i højere grad skaber attraktive tilbud til børnefamilier og benytter den omkringliggende natur til læring og aktivitet målrettet børn.

Kultur der rækker ud over Vorbasse Marked

Der er lyst til og plads til mere kultur og events ud over Vorbasse Marked.

Vorbasse Marked er et velfungerende event, der bidrager til byen. Dog kan Vorbasse i endnu højere grad udnytte læringen fra markedet til flere events, der inkluderer endnu flere borgere.

Derfor bør fokus være at skabe kulturelle events og arrangementer, der inkluderer flere interesser og generationer.

Handlekraft og initiativ på formel

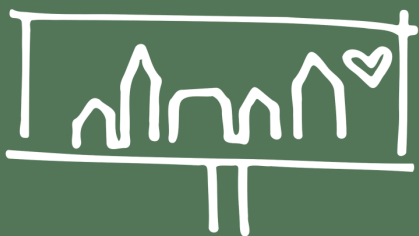
Der er et stærkt entreprenørskab i byen, som blandt andet ses i Vorbasse Marked. Markedet bidrager til hele byen f.eks. ved at understøtte fritidsaktiviteter for byens børn og unge.

Det stærke entreprenørskab skal vedligeholdes og dyrkes. Det kan med fordel overføres til andre områder, og der er derfor et uforløst potentiale ift. at skabe arbejdspladser eller udvikling af andre initiativer i byen f.eks. inden for turisme.

Det er oplagt, at den store succes omkring Vorbasse Marked kan fungere som inspiration til andre initiativer og (forretnings)områder – og i endnu højere grad dyrke et turismefokus omkring eventet.

Der ligger både energi og rettidighed for mange af byens ildsjæle i at prioritere disse to udviklingsområder som åbningstræk for Vorbasse

Byens fysiske udtryk

Hvordan forskønnes områder i byen bl.a. ved at trække naturen mere ind samt bedre sammenhænge mellem de forskellige områder i byen? Og hvordan sikres det yderligere, at der er boliger til alle aldre i byen fremadrettet?

Hvad er udfordringen?

Vorbasse ønsker fokus på integration af natur, byliv og boligdiversitet for at skabe en by med mere sammenhæng og fremtid

Vorbasses borgere sætter stor pris på den rige natur og de særlige steder i byen som Vorbasse Krigshavn, legepladsen og midtbyens kunstværker. Disse elementer giver Vorbasse en unik charme og er centrale for byens identitet. Men byen står også over for udfordringer i forbindelse med dette. Vorbasse fremstår som en gennemfartsby, hvilket er tydeligt i den delte bymidte, hvor hovedvejen skærer igennem og skaber en barriere, der visuelt forstærkes af de mange lukkede butikker. Dette fører til en fragmenteret byoplevelse, hvor sammenhængen mellem byens forskellige områder fremstår svækket.

For at imødekomme disse udfordringer er det afgørende dels at tænke i integrationen af naturen i byens struktur, og dels at arbejde med byudvikling, bl.a. i samarbejde med kommunen. Ved at forskønne bymidten og forbinde byens mange charmerende områder kan man skabe et mere sammenhængende og indbydende bymiljø. Dette vil potentielt bidrage til at revitalisere handelslivet samt tiltrække nye aktiviteter og borgere til byen.

Boligdiversiteten i Vorbasse er relativt lav, og boligudbuddet er hovedsageligt parcelhuse. Det opleves, at der mangler lejeboliger til ældre borgere, der gerne vil blive boende i byen, men som ønsker en mindre bolig, startboliger til tilflyttere, der gerne vil prøve at bo i Vorbasse, inden de evt. køber hus, samt lejeboliger til enlige og fraskilte.

Løsningen på ovenstående udfordringer forudsætter en tilgang, der både fokuserer på æstetik, funktionalitet og tilgængelighed med henblik på at understøtte et levende og fremtidssikret lokalsamfund.

Hvad og hvem kræver det?

En sammenhængende og aktiv by med fokus på lokalt initiativ, samarbejde og byudvikling

For at fremme udviklingen af Vorbasses fysiske udtryk og sammenhæng kan der med fordel fokuseres på fire centrale områder:

- 1. Søg midler til byfornyelse - evt. i samarbejde med andre byer i kommunen** - bl.a. gennem regionale og nationale fonde til udvikling af fælles projekter. F.eks. har Realdania afsat midler til at støtte lokale projekter, som bidrager til at skabe mere levende, smukke og aktive bymidter, ligesom offentlige-private partnerskaber kan bidrage til bæredygtige løsninger og til at maksimere investeringer. Kommunen kan evt. bistå ved udvikling af fælles projekter og som løftestang i forhold til fondssøgninger.
- 2. Fortsætte revitaliseringen af bymidten med hovedgaden som byens ryggrad og vejviser til byens mange tilbud samt forbedring af infrastrukturen i byen.** Nye forretninger tiltrækkes gennem incitament, f.eks. lokal opbakning til handel og forskønnelse af bymidten. Samtidig kan infrastrukturen forbedres f.eks. via bedre belysning, skiltning og gangstier, hvilket vil gøre byen og bymidten mere tilgængelig og indbydende. Bevaring og udvidelse af grønne områder vil også bidrage til en attraktiv by og bymidte.
- 3. Boligudvikling** med fokus på at skabe en boligdiversitet, så der er boliger til alle aldre og behov i Vorbasse. Der opleves bl.a. et behov for at investere i opførelse af flere lejeboliger, især seniorvenlige boliger og boliger til enlige. Seniorvenlige lejeboliger kan understøtte boligrotation, hvor familiehuse bliver ledige til nye familier. Den stærke iværksætterånd, der er i Vorbasse, er et godt fundament for dette. Der er desuden behov for et tæt samarbejde med investorer, samt med kommunen.
- 4. Fælles lokale projekter og samlingssteder for byens borgere** kan bidrage til at øge sammenhængen i byen. Dette kan f.eks. være i form af naturvandring, der kan øge borgernes kendskab til byens historie og naturen samt uformelle mødesteder for unge, der kan fungere som sociale knudepunkter.

”

Der er lige nu gang i nye udeaktiviteter, ny stor legeplads og kunst i midtbyen

(Borger)

En by hvor børnene skaber fremtiden

” Vi ønsker at kunne tiltrække børn fra omkringliggende byer, fordi vi har et unikt tilbud (Borger)

Hvordan kan der i højere grad skabes attraktive tilbud til børnefamilier, hvor den omkringliggende natur integreres i læring og aktivitet målrettet børn?

Hvad er udfordringen?

Behov for at styrke fællesskabet i og omkring Vorbasse Skole, øge attraktiviteten for børnefamilier samt brande byen og skolen

I Vorbasse spiller skolen en central rolle i at skabe et trygt miljø for familier. Skolen har stået stærkt gennem mange år og var bl.a. den første skole til at afprøve og indføre Playful Learning. Dette betyder, at skolen nationalt og internationalt har et stærkt brand, og at der jævnligt kommer besøgende til skolen, både fra ind- og udland. Til gengæld opleves der et potentiale i at udbrede kendskabet til skolens styrker og særkender både i og uden for byen - og herigennem fastholde og øge skolens elevtal.

Der ses desuden et potentiale i at fortsætte arbejdet med at inddrage den omkringliggende natur i skolens undervisning, læring og aktiviteter. Inddragelse af naturen kan desuden ske i fritidsaktiviteter samt ved sociale arrangementer, hvor der opleves et ønske om endnu flere attraktive oplevelser, der skaber sammenhold og fællesskaber på tværs af elever, familier, personale og generationer.

Initiativer som "Fri Fredag" bidrager f.eks. til fællesskaber på tværs af aldre, ligesom naturarrangementer for hele familien fremmer sammenhold. Der er således et ønske om flere tilbud, der engagerer både børn og voksne i byen og omkring skolen.

Ligeledes er der et ønske om, at der i byudviklingen lægges vægt på flere boliger, der passer til forskellige familieformer, så der er plads til de mange nye familier, der ønsker at flytte til Vorbasse.

Hvad og hvem kræver det?

Fremtidens læring og fællesskab i Vorbasse via innovativ undervisning, naturintegration og styrket sammenhold

- 1. Fokus på udendørs læring** og flere udendørs undervisningsmuligheder, f.eks. naturværksteder og skovskoleprojekter, der udvikler nysgerrighed såvel som engagement og inddrager Vorbasses mange naturressourcer. Dette kan evt. inkludere en modernisering af skolens legeplads for at inkludere flere naturinspirede legeredskaber, der opfordrer til aktiv leg og læring.
- 2. Fællesskab og aktiviteter, der samler forældre, børn og skolens personale.** Skab flere muligheder for, at både børn og voksne kan deltage i skoleaktiviteter, såsom fællesarrangementer og frivillige projekter. Udvid fællesskabsopbyggende aktiviteter, f.eks. "Fri Fredag" og lignende, hvor elever, forældre og evt. personalet kan mødes til sociale arrangementer og naturprojekter for at styrke sammenholdet.
- 3. Sæt fokus på udvikling og markedsføring af skolens særkende** og på, hvordan alle byens borgere kan være ambassadører for skolen. Viden om skolens tilgange og metoder kan udbredes i byen og på tværs af generationer, så alle borgere får kendskab til skolen. Herigennem kan skolens brand styrkes og bredes ud, hvilket kan bidrage til at tiltrække nye familier og elever. Her kan f.eks. trækkes på erfaring fra CoC – Playful Minds bl.a. i forhold til inddragelse af elever og familier.
- 4. Branding af Vorbasse by og skole tager afsæt i byens rige historie** og stærke entreprenørånd. Vorbasse Marked er med sine dybe historiske rødder et naturligt fokusområde for byens markedsføring. Byens historie og markedets traditionsrige arv, kombineret med en dynamisk entreprenørkultur, skaber et solidt fundament for branding både lokalt og internationalt. Dette kan tiltrække nye borgere, elever samt danske og internationale besøgende. Skolen kan desuden integrere lokale historiske cases og entreprenørskab fra Vorbasse Marked i undervisningen, hvilket yderligere styrker branding.

Kultur der rækker ud over Vorbasse Marked

Hvordan skabes kulturelle events og arrangementer, der inkluderer flere interesser og generationer?

Hvad er udfordringen?

Fra markedsuge til helårsaktivt fællesskab i Vorbasse

I Vorbasse ønsker man at udvide den stærke fællesskabsfølelse fra Vorbasse Marked til hele året. For at opnå dette kræves der kontinuerligt engagement og organisering, som gør det attraktivt for borgerne at deltage.

En central udfordring er at omsætte energien og engagementet fra markedet til vedvarende aktiviteter, da mange borgere kun er aktive i uge 29, hvor markedet finder sted.

Der er både lyst til og plads til mere kultur og flere events udover markedet. Vorbasse Marked er allerede et succesfuldt event, og byen kan drage fordel af at bruge erfaringerne herfra til at skabe flere arrangementer, der inkluderer endnu flere borgere på tværs af interesser og generationer.

Der er tillige et potentiale i at omsætte Vorbasse Markeds særkender, handlekraft og frivillighed til branding af byen.

Hvad og hvem kræver det?

Lokale helte, ungt initiativ samt samarbejde i og uden for byen kan bidrage til at skabe kultur og aktivitet, der rækker ud over Vorbasse marked, samt brande byen

1. Få de unge og skolen på banen så frivilligt arbejde integreres i skolens virke, og der udvikles en kultur af engagement blandt de unge. Skoleprojekter kan omfatte miljøprojekter og samfundshjælp, der udvikler elevernes færdigheder og ansvarsfølelse for byen og det lokale initiativ.

2. Styrk netværket og samarbejd med nabobyer og kommunen. Dette med henblik på at udveksle ideer og få adgang til nye ressourcer. Frivilligcentret i Grindsted kan f.eks. tilbyde ekspertise og støtte til at styrke lokale initiativer. Vorbasse kan desuden samarbejde med de andre byer i kommunen og med kommunen og herigennem søge at udvikle og afprøve nye veje i organiseringen af frivilligt arbejde og udviklingen af nye kulturtilbud.

3. Skab stærke strukturer for fremtiden og varige fællesskaber fx ved at udvikle lokale initiativer, der forbinder generationer. Dette kan både være i kraft af engagerende initiativer ved f.eks. at deltage i 'pedelgrupper' for byens vedligehold og udvikling eller ved at skabe kulturelle arrangementer med fokus på mangfoldighed og fællesskab for alle aldre, f.eks. i form af sportsturneringer, kulturarrangementer og musikarrangementer med lokale talenter.

” Der er behov for, at alle hjælpes ad til gavn for byen, og at der er et fællesskab i det.
(Borger)

Handlekraft og initiativ på formel

”

En mentalitet, der rækker ud over uge 29 (Borger)

Hvordan kan den store succes omkring Vorbasse Marked fungere som inspiration til andre initiativer og (forretnings)områder i og udenfor postdistrikt 6623– og hvordan kan vi i endnu højere grad dyrke et turismefokus omkring eventet og i byen?

Hvad er udfordringen?

Udnyttelse af Vorbasses entreprenørånd til turisme- og yderligere erhvervsudvikling

Vorbasse har realiseret mange projekter i løbet af årene og bliver ved med at sætte nye projekter i gang. Vorbasse kan slet ikke lade være.

Der trækkes store veksler på frivilligheden og denne resurse skal passes og plejes og ikke køres rovdrift på.

Dette sagt, er der et stort potentiale i Vorbasse i forhold til at udnytte det stærke entreprenørskab, der allerede eksisterer - især omkring Vorbasse Marked - til at skabe endnu mere vedvarende udvikling i byen.

Der er uforløst potentiale til at overføre denne iværksætterånd til andre områder. Der er mulighed for at skabe nye arbejdspladser og udvikle initiativer - især inden for turisme - ved at lade markedets succes inspirere nye projekter og forretningsområder. Vorbasses historie med dybe rødder i fortiden skaber i samspil med byens naturskønne beliggenhed et potentiale for både natur- og kulturturisme.

Det kræver en strategisk indsats for at dyrke og vedligeholde den entreprenørånd, der kan drive byen fremad.

Hvad og hvem kræver det?

Fire veje til at

1. **Skab kontinuerlig opmærksomhed og engagement omkring Vorbasse Marked** ved brug af sociale medier, hvorved markedsoplevelsen forvandles til en helårsfortælling.
2. **Kortlægning af udviklingspotentialer**, bl.a. i samarbejde med Billund Kommune. Fx kan der udvikles en samarbejdsaftale mellem Vorbasse Marked og kommunen, hvor der opsættes fælles udviklingsmål, og hvor der arbejdes på at styrke samarbejdet.
3. **Samle arrangører og frivillige, mhp. koordinering og udvikling**. I Billund Kommune er der mange gode arrangementer, hvor de frivillige arrangører gør et kæmpe stykke arbejde. Udvikling og koordinering kan styrkes ved at lære af hinanden eller samarbejde omkring arrangementer på tværs af byerne. En koordinering af tidspunkt for arrangementer ville måske kunne gøre frivilligheden større. Arrangementerne kunne også samarbejde omkring bl.a. opbygning, afvikling, og erfaringsudveksling. Et samarbejde på tværs af byerne ville kunne bidrage til at aflaste de frivillige til de enkelte arrangementer, men samtidigt styrke sammenholdet på tværs af kommunen og dermed sætte gang i en udvikling og nye ideer.
4. **Udvikling og markedsføring af natur- og kultur turisme med udgangspunkt i byens historie og natur**. Fx kan projektet omkring 'Brønden' bidrage yderligere til branding og økonomisk vækst i byen. Sådanne aktiviteter kan bidrage til, at danske og internationale besøgende kommer til Vorbasse over en større del af året. Destination Trekantområdet, Billund Erhverv og kommunen er mulige samarbejdspartnere i dette, ligesom der kan etableres et samarbejde med kommunens andre landsbyer, der også har fokus på natur- og kulturturisme.

A map of the Billund area in Denmark, featuring various streets and landmarks. A large, hand-drawn orange scribble is centered over the map, partially obscuring the text 'BILLUND'. The scribble consists of several overlapping, irregular loops.

BILLUND

Billund

BILLUND – VORES STÆRKE FUNDAMENT

Foto: Johnny Madsen

Foto: Johnny Madsen

Foto: Johnny Madsen

Foto: Johnny Madsen

” Billund er det sted, hvor det sker i den her kommune. KIRKBI er ved at tage første spadestik til 400-500 boliger, midlertidig daginstitution mm. i en bydel der får sit eget liv **(Ildsjæl)**

” Billund er en rig by og dem, der har pengene, de vil byen og ikke kun sig selv – det er meget visionært. **(Ildsjæl)**

” Du kan ikke gå en tur i Billund uden at høre folk snakke engelsk. Helt op til 80 år kan de tale engelsk. **(Borger)**

” Jeg elsker, at mine børn kommer til at vokse op i en mindre by, der er i rivende udvikling. Spirende forretningsliv, stigende antal børn og unge og stigende indbyggertal. **(Borger)**

7.307 indbyggere*

41 år gennemsnitsalder*

31% har hjemmeboende børn

10% udvikling i nettotilflytning (1.1 2020 – 1.1 2024)*

6 Kulturfaciliteter

328 virksomheder

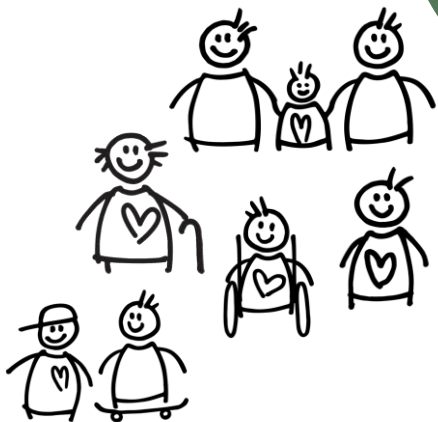
21 erhverv inden for restauranter, hoteller og caféer

14 erhverv inden for detail

*Pr. 1.1 2024. Danmarks statistik

FREMTIDSVISIONEN for vores Billund

**Sådan ønsker vi,
at vores Billund
ser ud om 10 år...**

En fin balance mellem turismen og det lokale liv i byen

I 2034 er Billund en by, hvor turismen er harmonisk integreret med det lokale samfund. Internationale og danske besøgende nyder ikke kun de store familieattraktioner, men deltager også aktivt i lokale arrangementer og benytter byens mange yderligere tilbud. Dette har skabt en mere bæredygtig turisme, der gavner hele byen økonomisk og kulturelt.

Billund har opnået en fin balance mellem turismesektoren og lokalsamfundets behov. Byen har udviklet strategier, der sikrer, at både besøgende og lokale beboere trives. Der er implementeret bæredygtige løsninger, der reducerer belastningen i højsæsonen og sikrer høj livskvalitet året rundt.

Sammenhold og initiativer på tværs af kulturelle og sociale skel

Byens stærke fællesskab er blevet endnu stærkere gennem øget borgerengagement. De nye internationale borgere og de 'indfødte' Billund-beboere har fundet en fælles identitet, der bygger på respekt og fælles aktiviteter. Forskellige initiativer og fælles projekter har skabt dybere forbindelser mellem alle borgere.

Børn og unge i Billund nyder godt af en integreret og mangfoldig opvækst. Byen har skabt flere platforme, hvor børn fra forskellige kulturer og skoler mødes og samarbejder. Der er oprettet fælles projekter og aktiviteter, der understøtter sammenhold på tværs af kulturelle og sociale skel, hvilket styrker byens sammenhængskraft og fremtid.

Det fremadrettede fokus i Billund – vores vej til fremtidsvisionen

Baseret på et omfattende arbejde med samtaler med Billund-borgere, politikere og erhvervsdrivende, gennemgang af data om byen og lokale udviklingsplaner er der udvalgt og beskrevet fem udviklingsområder for Billund.

Nedenfor kan du læse om de fire udviklingsområder, som er udvalgt for Billund.

Turisme som er velintegreret med lokalsamfundets øvrige tilbud

Øget borgerengagement og styrkelse af det lokale samspil mellem internationale og danske borgere

Balance mellem den voksende turistsektor og de lokale beboeres behov for at sikre en høj livskvalitet

Større synergi og forbindelse mellem børn og unge på tværs af kulturer og tilhørsforhold

Turismen i Billund eksisterer særligt i kraft af store familieattraktioner, der er placeret inde i eller tæt på byen (LEGOLAND, Lalandia, LEGO House og WOW Park).

Turismen blomstrer og bidrager til Billund. Turismen er centreret omkring de store familieattraktioner og overnatningssteder og skaber primært aktivitet og økonomi fokuseret omkring disse områder.

Det er derfor gavnligt for byen, hvis turismen bredes mere ud til øvrige tilbud i byen.

Byen er i kraft af stor innovation og initiativ, særligt fra LEGO-koncernen, vokset og har tiltrukket mange nye borgere til byen – flere med international baggrund.

Billund tiltrækker borgere, der gerne vil engagere sig og bidrage til byen. Nogle borgere oplever en 'opdeling' mellem de nye (ofte internationale) borgere og de 'indfødte' borgere.

Det er afgørende, at der skabes mere forbundethed, fællesskab og borgerengagement mellem alle byens borgere.

Billund er i høj grad karakteriseret ved en stærk og voksende turismesektor særligt i kraft af store fyrtårnsattraktioner målrettet familier.

De velbesøgte og velfungerende attraktioner er et trækplaster, som giver liv og ressourcer til byen. Det betyder dog også, at byen – særligt i højsæsonen – er meget besøgt af danske og internationale besøgende.

Der bør fremadrettet arbejdes med at sikre en god og bæredygtig balance mellem det lokale liv og de mange besøgende i byen.

Billund Kommunes status som hjemsted for 'Børnenes Hovedstad' har stort fokus i Billund, og det gennemsyrrer mange initiativer i byen på tværs af skoler, fritidstilbud, organisationer mv.

Billund er en levende og mangfoldig by, som rummer børn og unge på tværs af 'tilflyttere' og 'indfødte' med forskellige kulturelle baggrunde. Børnene går på forskellige skoler, hvilket kræver et særligt fokus på initiativer og tilbud, der forener og samler børn og unge på tværs af disse skel.

Det er centralt, at der skabes bedre synergi og sammenhæng mellem børn og unge på tværs af kulturer, sprog, skoletilbud mv. i byen.

Der ligger både energi og rettidighed for mange af byens ildsjæle i at prioritere disse to udviklingsområder som åbningstræk for Billund

Turisme som er velintegreret med byens øvrige tilbud

Hvordan kan turismen breddes mere ud til øvrige tilbud i byen?

Hvad er udfordringen?

De danske og internationale besøgende skal guides ind i bymidten og udforske de øvrige tilbud

I Billund har man et stort ønske om at integrere turismen bedre med det øvrige samfund. Byens turisme er i høj grad drevet af store familieattraktioner som LEGOLAND, Lalandia, LEGO House og WOW Park, hvilket betyder, at turistaktiviteter og den økonomiske gevinst er koncentreret omkring disse områder. Det betyder også, at besøgende kun opholder sig kort tid i bymidten.

En af de største udfordringer er at få flere besøgende ind i bymidten og til at udforske de øvrige tilbud, som byen har at byde på. De besøgende er ofte ikke klar over, hvad der foregår i bymidten, hvilket begrænser deres engagement med andre dele af byen. Derudover er der en mangel på information om byens og kommunens mange muligheder, hvilket gør det svært for danske og internationale besøgende at finde og udnytte de forskellige tilbud, der findes.

Der er desuden et stort behov for, at informationer omkring byen, herunder praktiske bestemmelser som fx parkering, skal være tilgængelig på engelsk.

Det opleves, at åbningstiderne i butikkerne i midtbyen ikke matcher ret godt med de besøgendes bevægemønstre, hvorfor butikkerne ofte er lukkede, inden de besøgende bevæger sig ned i byen.

Disse udfordringer betyder samlet set, at den fulde økonomiske og kulturelle gevinst af turismen ikke realiseres i hele byen.

Hvad og hvem kræver det?

- Øget reklame og information til danske og internationale besøgende.** Mere information om midtbyen kan øge besøgendes opmærksomhed på, hvad der tilbydes i byens centrum. De store attraktioner kan bidrage til dette ved at inkludere midtbyen i deres markedsføringsmaterialer. Derudover kan der etableres et hotspots med gratis WiFi og telefonladestander, hvilket kan fungere dels som mødested og dels som 'reklamesøjle', hvor information om aktiviteter og tilbud i byen og i kommunen kan promoveres. Dette kan f.eks. være attraktivt for internationale besøgende uden dataadgang i Danmark. Ligeledes kan der laves et fælles turistkort over byen og kommunen, som kan ligge i alle butikker og ved turistdestinationer, som kan indeholde QR-koder til forskellige attraktioner.
- Opdaterede kort over Billund by og kommune,** som dels kan sættes op på strategiske placeringer, og dels kan ligge i alle butikker. Kortene kan indeholde QR-koder til attraktioner og gøre det nemt for de besøgende at finde vej og få information. Kortet kan f.eks. også formidles gennem byens turistboliger, hvilket muligvis kan bidrage til at forlænge de besøgendes ophold.
- Fokus på formidling af natur- og kulturtilbud i og uden for Billund by.** For at tiltrække danske og internationale besøgende til naturskønne områder og oplevelser i naturen i og uden for byen kan der gøres mere opmærksom på natur- og kulturturen i hele kommunen. Et cykelkort med optegnede ruter kan f.eks. udvikles for at fremme cykelturisme, hvilket giver de besøgende mulighed for at opleve både natur, kultur og byen på en aktiv og miljøvenlig måde.
- Nytænkning af et turistkontor.** Genindførelsen af et 'turistkontor' i et nyt format kan spille en central rolle i at sprede turismen i byen og evt. til andre byer i kommunen. For at hjælpe de besøgende med at finde og udnytte byens tilbud, kan der f.eks. etableres "spørg mig"-stationer på centrale knudepunkter, og synlig turistinformation kan forbedres.
- Forbedring af infrastruktur for danske og internationale besøgende,** så information om f.eks. tilgængelige toiletter, parkeringsregler og lignende praktiske forhold bliver tydeligere. Ligeledes kan der arbejdes med en bedre skiltning generelt, så danske og internationale besøgende lettere kan bevæge sig rundt i byen.
- Et handelsliv der tilpasser sig de besøgende.** På nuværende tidspunkt har butikkerne i Billund traditionelle åbningstider. Der er potentiale i at tilpasse åbningstiderne, så de imødekommer de besøgendes bevægemønstre og brug af turistattraktionerne. Handelsstandsforeningen og evt. Billund Erhverv er væsentlige parter heri.

” Turisterne ved ikke, hvad der foregår i midtbyen

(Borger)

Øget borgerengagement og styrkelse af det lokale samspil mellem internationale og danske borgere

” Mange udlændinge vil gerne være med i et fællesskab, men de synes det er svært.
(Borger)

Hvordan kan der skabes mere forbundethed, fællesskab og borgerengagement mellem alle byens borgere?

Hvad er udfordringen?

Et stærkere fællesskab mellem de nye internationale og de danske Billund-borgere.

Billund er en by i vækst, især drevet af LEGO-koncernen, hvilket har tiltrukket mange nye borgere, herunder internationale. Billund er dermed på én og samme tid en gammel og en ung by. Internationale borgere vil ofte have et begrænset lokalkendskab og begrænset viden om tilbud og praksis i forhold til kultur- og fritidslivet. Med det nye boligkvarter Travbyen forventes det, at endnu flere borgere vil flytte til byen og potentielt forstærke udfordringen i forhold til kendskab, engagement og sammenhængende fællesskaber. Denne dynamik er en udfordring i forhold til at fremme borgerengagement og skabe sammenhængende fællesskaber.

Der er en opfattelse af en opdeling mellem disse grupper, men der er også en intern udfordring blandt de danske borgere. Flere oplever, at der generelt mangler stærke fællesskaber, og at engagementet i byens aktiviteter er lavt.

En anden hindring i Billund er manglen på effektiv kommunikation og information på flere sprog. Mange borgere ved ikke, hvad der sker i byen, og det er svært at finde information om lokale aktiviteter.

Der peges desuden på, at der i Billund ikke er samme stærke tradition for medborgerskab og frivilligt engagement, som der er i kommunens landsbyer. Dette hænger bl.a. sammen med, at der er forskel på, hvordan frivillighed opfattes og udleveres på tværs af forskellige kulturer.

Hvad og hvem kræver det?

- 1. Oprettelse af en centraliseret og flersproget informationsplatform.** For at sikre effektiv kommunikation om lokale aktiviteter og arrangementer kan der etableres en centraliseret platform. Kommunens hjemmeside kan fx gøres mere brugervenlig, og det er vigtigt, at der er mulighed for at tilgå hjemmesiden på flere sprog. Sociale medier kan også bruges til at dele information på flere sprog. Disse tiltag vil gøre det lettere for borgerne at holde sig opdateret og deltage aktivt i lokalsamfundet.
- 2. Inkludering af internationale borgere i planlægning og gennemførelse af aktiviteter.** Internationale borgere udgør en femtedel af Billunds befolkning, og de fleste af dem deltager i lokale arrangementer. Deres energi og sammenhold kan være en inspiration og drivkraft i udviklingen af sociale fællesskaber. Det er vigtigt at inkludere nye borgere i planlægningen og gennemførelsen af aktiviteter og her at fremme inklusion og sammenhængskraft og bruge den kulturelle diversitet til at skabe flere spændende aktiviteter.
- 3. Læring fra nabobyerne og øget samarbejde.** Billund kan hente inspiration fra nærliggende landsbyer, som traditionelt har en stærk tradition for medborgerskab og frivillighed. Workshops og møder med repræsentanter fra disse byer kan dele erfaringer om at skabe stærke fællesskaber og mobilisere frivillige. Frivilligcentret i Grindsted kan også inddrages i dette arbejde.
- 4. Lettere adgang til aktiviteter og frivillighed.** Der kan arrangeres flere typer af fælles arrangementer, hvor borgere kan blive inspireret af lokale foreninger, ligesom der kan skabes let adgang til at indgå i frivilligt arbejde. Foreninger i byen vil være vigtige samarbejdspartnere i dette.
- 5. Genoplivning af fællesskabsånden og etablering af et lokalråd** kan styrke fællesskabet i Billund og f.eks. bidrage til at koordinere kulturelle og sociale begivenheder i byen i samarbejde med de andre byer i kommunen. Der kan med fordel være fokus på tiltag, der kan bidrage til en mere sammenhængende og engageret borgergruppe, hvor både lokale og internationale borgere føler sig inkluderet og aktive i byens fællesskab. F.eks. kan aktivitetsweekender og kulturelle arrangementer - gadefester og torvedage - som tidligere har samlet borgerne, genindføres og promoveres mhp. at øge samhørigheden mellem naboer.
- 6. Modtagelse af nye borgere,** herunder invitation til information om forenings- og fritidsliv i Billund, især til internationale borgere. Det danske foreningsliv er unikt, og internationale borgere har ikke det nødvendige kendskab, hvilket kan gå ud over både de voksnes og børnenes integration i fritidslivet. Her kan f.eks. udvikles skriftligt materiale samt frivillige venskabsfamilier og/eller anden modtagelse, hvor både danske og internationale borgere bibringes ind i aktiviteter og foreningsliv.

Balance mellem den voksende turistsektor og de lokale beboeres behov for at sikre en høj livskvalitet

Hvordan sikres fremadrettet en god og bæredygtig balance mellem det lokale liv og de mange besøgende til byen?

Hvad er udfordringen?

Svært at skabe en balance mellem byens lokale identitet og den store tilstrømning af besøgende

Billund er kendt for sine store turistattraktioner, som har et voksende besøgstal. Selvom disse attraktioner bringer liv og ressourcer til byen, skaber de også en række udfordringer. Byen bliver fyldt med danske og internationale besøgende især i højsæson og skuldærsæson, hvilket betyder, at pladsen i byen kan opleves som trang. Dette kan påvirke det lokale liv negativt og skabe en ubalance mellem de lokale beboere og de mange besøgende. Der opleves desuden en øget mængde trafik i forbindelse med sommerturismen, hvilket kan være en udfordring i forhold til fremkommelighed på vejene.

Ferie- og Airbnb-udlejning i villakvartererne skaber bekymringer. Uden bopælspligt kan nogle huse ende med at blive udelukkende brugt til korttidsudlejning, hvilket kan påvirke oplevelsen af sammenhold i lokalsamfundet. Dette skaber en udfordring for det sociale netværk i byen og kan ændre karakteren af de lokale boligområder.

Der er en oplevelse af, at der er behov for at styrke sammenhold, identitet, fællesskaber og aktiviteter for lokale borgere samtidig med, at der fortsat er plads til de mange danske og internationale besøgende, der bidrager positivt til byen og kommunen.

Hvad og hvem kræver det?

- 1. Forbedring af infrastruktur og transport** kan bidrage til at håndtere den stigende turistmængde. Udvidelse af parkeringsfaciliteter, især i udkanten af byen med shuttlebusser til centrum og turistattraktioner, vil lette presset på byens midte. Forbedring af shuttlebusordningen og introduktion af et offentlig-transport-kort for de danske og internationale besøgende kan yderligere forbedre oplevelsen.
- 2. Regulering af boligudlejning.** For at bevare det lokale sammenhold og fællesskab kan det overvejes at indføres bopælspligt i visse områder og/eller regulering af korttidsudlejning via platforme som Airbnb. En blødere vej kan være at opfordre lokale beboere til at begrænse sig til korttidsudlejning, når de selv er på ferie for at undgå tomme huse.
- 3. Bevarening af lokal identitet og kultur.** Man kan med fordel arbejde med at styrke Billunds unikke identitet og kultur, der rækker ud over LEGO. Her kan med fordel bruges storytelling, der fremhæver byens historie og kultur. Dette kan inkludere f.eks. lokale kunststillinger, lokale historiefortællinger, byvandring mv. Museet MARK kan muligvis spille en væsentlig rolle i formidlingen af den udvikling, der har fundet sted i Billund på kort tid, og skabe indsigt både hos borgere og besøgende samt øge stoltheden blandt borgerne.

” Vi skal omfavne forskelligheder
(Borger fra lokalrådet)

Større synergi og forbindelse mellem børn og unge på tværs af kulturer og tilhørsforhold

Hvordan kan der skabes bedre synergi og sammenhæng mellem børn og unge på tværs af kulturer, sprog, skoletilbud mv. i byen?

Hvad er udfordringen?

Mangel på synergi mellem kulturgrupperne

Billunds rige kulturelle diversitet er berigende og giver indsigt i mange kulturer. Imidlertid medfører det også udfordringer, hvor det er svært at skabe sammenhængskraft og fællesskaber mellem byens børn og unge, der kommer fra meget forskellige kulturelle baggrunde.

Den legende tilgang, der eksisterer i dagtilbud og skole, kan hjælpe børn og unge til at eksperimentere med, og indgå i, fællesskaber og aktiviteter på tværs af kulturer og tilhørsforhold. Imidlertid eksisterer der en opdeling i hvor børn og unge fra forskellige nationaliteter og kulturer går i dagtilbud og skole. Der ses derfor et behov for flere fælles aktiviteter og mødesteder, som kan samle børn og unge i fritiden.

Både danske og internationale nyttilflyttede familier kan desuden have svært ved at integrere sig i lokalsamfundet, hvorfor der kan være behov for flere indsatser der fokuserer på at skabe trygge og inkluderende fællesskaber på tværs af nationaliteter.

Hvad og hvem kræver det?

5 mulige veje til flere fællesskaber og mere synergi på tværs af nationaliteter

1. **Udvikling og implementering af fælles aktiviteter** som sportsturneringer, kulturelle festivaler og kunstprojekter kan samle børn og unge på tværs af kulturelle og sociale skel i Billund. Disse aktiviteter kan fremme kulturel forståelse og skabe stærkere sociale bånd, hvor børn og unge kan lære hinanden at kende og udvikle en fælles identitet.
2. **Inkluderende mødesteder.** Etablering af centrale og attraktive mødesteder som ungdomsklubber og kulturhuse, der er inkluderende for alle børn og unge. Eksisterende faciliteter som Billund Idrætscenter kan f.eks. opgraderes for at blive mere inkluderende. Disse mødesteder kan skabe trygge miljøer, hvor børn og unge kan mødes og opbygge varige venskaber på tværs af kulturer.
3. **Styrkelse af frivilligindsatsen.** Rekruttering og træning af flere frivillige, herunder unge voksne som mentorer og rollemodeller, kan være en del af løsningen. Dette kan inkludere mentorprogrammer, lektiecaféer og fritidstilbud ledet af frivillige. Formålet er at skabe stærkere sociale netværk og støttesystemer, der hjælper børn og unge med at føle sig inkluderet.
4. **Velkomstprogrammer for tilflyttede familier.** Måltrettede velkomstindsatser for nyttilflyttede familier, f.eks. venskabsfamilieordninger, tydelig information om den danske frivillighedsmodel på flere sprog og hjælp til inklusion i/følgeskab til relevante aktiviteter og foreninger kan lette overgangen og fremme social inklusion. Ønsket er at hjælpe nyttilflyttede familier med at blive en del af lokalsamfundet. Andre byer i kommunen, f.eks. Sdr Omme og Stenderup-Krogager, har lignende udviklingsønsker, og man kan med fordel samarbejde omkring udvikling af løsninger og initiativer.
5. **Foreningslivet kan være motor for inklusion** f.eks. ved, at trænere og frivillige i foreningslivet informeres om og trænes i den gode modtagelse og inklusion af nye medlemmer fx med udgangspunkt i en legende tilgang. CoC Playful Minds kan være en relevant samarbejdspartner her. Foreninger kan desuden have særlige 'velkomst-ambassadører', der kan være bindeled og 'mentor' for nye medlemmer - især internationale familier.

” Et mødested for de unge
(Borger)

Tak fordi du læste med.

Med byprofilerne for Billund Kommunes 7 største byer er fundamentet lagt for det videre arbejde med at realisere fremtidsvisionerne for hver enkelt by.

Det kræver et fortsat godt samarbejde på tværs af byer, kommune og samarbejdspartnere. Og jeg håber, at alle vil spille aktivt ind i den videre proces.

Det er nemlig afgørende for, at byprofilerne kommer ud og leve. Og jeg er overbevist om, at vi kun når i mål med fremtidsvisionerne, hvis vi står sammen.

Med venlig hilsen

Stephanie Storbank, borgmester i Billund Kommune

